בס"ד

אוצרות המיוש"ך

מוסדות הרב בניהו שמואלי שליט"א

מוסדות המיוש"ך

נתיב עזרת ישראל | חסד | תורה | נהר שלום

הרב מרדכי יפת יהודה שועבי

ד' בכסלו תשפ"ז | שבת קודש | גליון 227

מרן הגר"ע חכם בניהו שמואלי שליט"א

פרשת תולדות

משולחן המלך
עמוד 3

זוהר על הפרשה
עמוד 8

שרפי קודש
עמוד 10

ההלכה היומית
עמוד 12

שאלות מבית הדין
עמוד 12

מדור הילדים
עמוד 14

דרכי הרשב"י
עמוד 15

הגיליון השבוע הוקדש
לע"נ יוסף בן טינה ז"ל

זמני השבת

הזמנים ע"פ לוח אור החיים

	הדלקת נרות	שקיעה	יציאה	ר"ת
ירושלים	16:05	16:45	17:16	17:50
חיפה	16:23	16:43	17:13	17:47
באר שבע	16:26	16:46	17:16	17:51
תל אביב	16:23	16:43	17:13	17:47

*במנהג ירושלים הדלקת נרות 40 דקות לפני השקיעה

הילולא דצדיקיא

יום ראשון – ה' כסלו

ה. רבי שמואל אליעזר הלוי איידלס, המהרש"א, שצ"ב | רבי דוד לוריא, הרד"ל, תרט"ז | רבי אשר אנשיל יונגרייז, בעל מנוחת אשר, תרל"ד | רבי ברוך בער ליבובין, בעל ברכת שמואל, ת"ש

יום שני – ו' כסלו

ו. רבי ישעיה קרלינסקי, מראשי אגודת הרבנים בארה"ב, תש"ה | רבי חיים מיכאל דב ויסמנדל, תשי"ח | רבי דב מאיר רובמן, ראש ישיבת תפארת ישראל בחיפה, תשכ"ח | רבי יחזקאל שרגא ליפשיץ הלברשטאם, האדמו"ר מסטרופקוב, תשנ"ה

יום שלישי – ז' כסלו

ז. רבי יוסף דוד זינצהיים, בעל יד דוד, תקע"ג | רבי יעקב משה חרל"פ, ראש ישיבת מרכז הרב, תשי"ב | רבי שלמה בנימין הלוי אשלג, האדמו"ר מאשלג, תשמ"ד

יום רביעי – ח' כסלו

ח. רבי נפתלי הירש קצנלנבוגן, תקפ"ד | רבי אשר לעמיל הלוי, אב"ד גאלין ודיין בירושלים, תרי"א | רבי אהרן טברסקי, האדמו"ר מצ'רנוביל, תרל"ב | רבי דוד בורנשטיין, בעל חסדי דוד, תש"ג

יום חמישי – ט' כסלו

ט. רבי דובער שניאורי, האדמו"ר האמצעי מחב"ד, תקפ"ח | רבי משה שפירא מסלאוויטא, בנו של רבי פנחס מקוריץ, ת"ר

יום ששי – י' כסלו

י. רבי יעקב ברוכין, בעל משכנות יעקב, תר"ה | רבי אברהם הכהן יצחקי, רבה של תוניס, בעל משמרות כהונה, תרכ"ה | רבי רפאל דאבוש, מגדולי רבני לוב, תרפ"ז | רבי משה מרדכי אפשטיין, ראש ישיבת חברון, תרצ"ד | רבי איסר זלמן מלצר, בעל אבן האזל, תשי"ד

יום שבת – י"א כסלו

יא. רבי יצחק סג"ל, בעל אמרי רבבי, תקכ"ג | רבי צבי הירש יאנוב, אב"ד פוזנא, תקמ"ו | רבי שמחה מדעסוי, תקמ"ו | רבי יחיאל הלר, בעל עמודי אור, תרכ"ב

בס"ד

מוסדות המיוש"ק

פדיון נפש
ע"פ הקבלה עם מטבעית מיסטי טהור הנערך מדי יום ע"י מו"ר גדול הדקוכלים
שלוחה 3 או בזיאטסאפ

לעריכת אזכרות
בארחית צהריים של אבריכי ר"בני הישיבה כידל סעודת וידבי תודה וקדיש כידל תיעוד שישלח אליכם בזיאטסאפ
שלוחה 7 או בזיאטסאפ

הידור מצווה
הכתיבת לספרי תורה, תפילין ומזוזות בפיקוח של מו"ר שליט"א וכן כל ספרי מו"ר
שלוחה 5

תיקון נפטרים
ע"י מניין אברכים באופן פרטי לזיכוי ללא שמות נוספים שלוחה 7

קביעת פגישה למו"ר
אך ורק דרך הטלפון שלוחה 6
הציפור מתבקש בכל לשון של בקשה לא לדבר ללא קביעת תור מראש

בית הכנסת זמני תפילות ושיעורי תורה
שאל את הבנט או הכנס לאתר הישיבה

כולל לאברכים מצויינים החזקת אברך
ללימוד התורה הקדושה להצלחתך

ישיבה גדולה לבחורים תפארת התורה שלוחה 10
בית הוראה שואלות אקטואליות בהלכה שלוחה 2
לקבלת ההלכה היומית ב- 2 דק' של הלכות יש לשלוח בקשה בזיאטסאפ
חלוקת ספרי הזוהר היומי ללא עלות שלוחה 4
תהילים לילדים להזכרת שמות בלימוד התהילים לילדים שלוחה 11
מכון להוצאת ספרים ניתן להקדיש לע"נ

הכל בטלפון אחד:
03-55-20004

www.ravbenayahu.co.il | 03-55200004 | אורט ישראל 4 בת-ים
טלפון וואצאפ 054-4776356 | קו שמיעת שיעורים: 073-3718129

שיכב"ס יצחק ישראל יוקר
054-655-4554

משולחן המלך

פנינים מוסרים ומעשיות השווים לכל נפש
הנערכים משולחן המלך מתוך
שיעור הדף היומי שנמסר ע"י מרן שליט"א

עורך: הרב **מרדכי ג'עדי** הי"ו

הסיבה שלא היו לאבותינו ילדים

'ואלה תולדת יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק' (בראשית כה, יט) לכאורה מספיק לומר 'אלה תולדת יצחק בן אברהם', ומדוע חזרה התורה והדגישה 'אברהם הוליד את יצחק'? על כך יש תירוצים רבים,

ישנו תירוץ נפלא שאומר רבנו חיים בן עטר, ה'אור החיים' הקדוש, על פי הזוהר הקדוש (חלק א, קלז, ב). יצחק, מיום שנולד היה עקר ולא היה יכול להוליד, מפני שרבותינו אמרו **שהייתה לו נשמה מבחינת נקבה.** גם רבקה הייתה עקרה, מפני שהיא הייתה בת בתואל הארמי, ומשמיים עשו שתהיה עקרה כדי שלא יהיה כוח של המשכיות לבתואל, אלא יתחדש היחוס מחדש.

אך כיצד כתוב: 'ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה הוא' (בראשית כה, כא)? כתיב 'הוא' עם אות ו', וקרינן 'היא', ללמד שגם הוא וגם היא היו עקרים.

בזמן העקידה הפך יצחק להיות מוליד. אברהם הוא בחינת חסדים ובחינת זכר, וכאשר התחבר עם יצחק, שהוא בחינת גבורות, נוצר המזג המוליד.

הנימוק בכפל הלשון

רבנו האר"י ז"ל מסביר בספר 'שער הליקוטים' (פרשת וירא) שתכלית העניין בעקידה הייתה לקחת חמישה חסדים של אברהם, שהם בחינת זכר, ולמזג אותם בתוך יצחק, וכך המתיק אברהם את הגבורות של יצחק. ולכן, מאז העקידה נהפך יצחק להיות מוליד, אף על פי שלפני כן היה עקר.

משום כך נכתב 'אברהם **הוליד** את יצחק'. מה פירוש 'הוליד'?- לומר שאברהם הכניס את כוח ההולדה ביצחק. מיד לאחר העקידה התגלתה נשמתה של רבקה ונאמר 'הנה ילדה מלכה גם הוא' (בראשית כב, כ).

ספר 'שפתי כהן' מסביר מדוע כפלה התורה ואמרה 'אברהם הוליד את יצחק': התורה באה לייחס את יחוסו של יצחק, להגיד לך שייחוסו אינו מתחיל מתֶרח, שאינו נחשב לכלום, אלא מתחיל מאברהם. אברהם כבר היה כבן מאה שנה ולא היה יכול להוליד, והקדוש ברוך הוא חידש לו את כוח הולדה ושינה את שמו מאברם לאברהם. לכן יצחק אינו מיוחס לתרח, אלא 'אברהם הוליד את יצחק'.

פגישת יעקב ואברהם אבינו

כפי שאומר הגאון חיד"א בספרו 'מדבר קדמות' בשם תלמידי רבי יהודה החסיד, אבות העולם, אברהם, יצחק ויעקב, ראו זה את זה. יעקב אבינו ראה את אברהם אבינו ולמדו יחד חמש עשרה שנים, שהרי יעקב נולד כשיצחק היה בן שישים, ויצחק נולד כשאברהם היה בן מאה. נמצא שכשיעקב נולד

היה אברהם בן מאה ושישים, ואברהם נפטר בן מאה ושבעים וחמש, הרי שחי חמש עשרה שנים עם יעקב.

בעל 'הטורים' כותב שראו זה את זה חמש עשרה שנים, והגאון חיד"א מוסיף שראה בספר כתב יד ישן, מיסודם של חסידי אשכנז, שיעקב אבינו, **מיום שיצא מרחם אמו, כבר רץ לאברהם אבינו ואמר שהוא רוצה ללמוד עם סבו.**

עשיו, גם כן כשיצא מבטן אימו, יצא עם שיניים גדולות, ציפורניים גדולות ושיער רב. יעקב יצא שלם ובעדינות גדולה, וכבר ביום שנולד הלך ללמוד תורה. הוא הכין את עצמו עוד בבטן, כשאימו הייתה עומדת ליד בית המדרש, והיה רוצה לצאת ללמוד עם אברהם אבינו. ביום שנולד כבר דיבר עם אביו יצחק ואמר לו ש'הוא רוצה ללמוד עם סבו ולא לאבד אף יום'!, לאחר שבבטן הפריע לו עשיו עם השערות והציפורניים שלו. וכך ישבו ולמדו יחד חמש עשרה שנים. כידוע, גם משה רבנו, מיום שנולד, היה מדבר והולך וכבר באותו יום נתנבא.

המכתבים המחזקים של אברהם

"ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה היא" (בראשית כה, כא). יצחק מתפלל לבורא עולם ומבקש ילדים. הוא כבר כבן שישים, לאחר שהמתין עשר שנים ועוד עשר שנים, שהרי נשא אותה כשהיה בן ארבעים והיא הייתה כבת שלוש, ועתה היא כבת עשרים ושלוש, ועליו להמשיך את שרשרת הדורות.

מה פירוש 'לנכח אשתו'? המפרשים מסבירים שכאשר אדם מתפלל על חברו בפניו, אין צורך להזכיר את שמו, ולכן כשיצחק התפלל ליד רבקה, לא הוצרך להזכיר את שמה ואת שם אביה בתואל הארמי כדי שלא לעורר קטרוג, כפי שמצינו אצל משה רבנו שהתפלל על מרים ואמר: 'אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ' (במדבר יב, יג) ולא הזכיר את שמה.

יש מפרשים ש'לנכח' פירושו שיצחק אמר שבזכותה הוא ייושע, שהרי היא צדקת שגדלה בבית רשעים. אברהם אבינו היה כותב מכתבים לבתואל בן אחיו כדי לקרבו לאמונה. בתואל- היה בודק אם יש במכתב מתנה, זהב או אבן טובה, ואם לא, היה נותן את המכתב לרבקה. רבקה הייתה קוראת את מכתביו של אברהם ומקבלת התלהבות בעבודת השם.

הקשר בין יצחק לנשמת'

הבן איש חי והגאון חיד"א מביאים סגולה מרבי יהודה החסיד, שאדם הנמצא בצרה יקבל על עצמו שאם יינצל, יאמר 'נשמת כל חי' בפני קהל ועדה ויערוך סעודה. לפיכך, הלך יצחק ל'הר המוריה', אל המזבח שבו נעקד, לקח עמו את רבקה ואמר: "ריבונו של עולם, אני מבקש ילדים מאישה זו, ואם תיתן לי, אומר 'נשמת כל חי' ואערוך סעודה".

רמז לכך נמצא בתיבת 'לְנֹכַח': **ל**'ומר **נ**'שמת **כ**'ל **ח**'י. וכן תיבת 'אשתו' רמז: **תברך את שמך ה'** אלהינו ורוח(בשינוי סדר האותיות). כמו כן, בתוך נוסח 'נשמת כל חי' רמוזים שמותיהם של יצחק ורבקה, כי יצחק הוא שסידר את זה והא הראשון שאמר 'נשמת כל חי' בשביל להביא

מפי מרן מו"ר גדול המקובלים
הרב **בניהו שמואלי** שליט"א

השיעור השבועי
דף היומי מוסר והלכות
מידי יום שלישי בשעה 18:00 | בישיבת המייש"ר | רח' אורט ישראל 4 בת ים

משולחן המלך

ילדים לעולם: 'בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְרוֹמָם, וּבְשִׂפְתֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ, וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְקַדָּשׁ, וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְהַלָּל' - האותיות השלישיות של מילים אלו מצטרפות לשם 'רבקה' (תתרומם, תתברך, תתקדש, תתהלל), והאותיות הראשונות של תיבות אלו (ישרים, צדיקים, חסידים, קדושים) מצטרפות לשם 'יצחק'.

שני השמות יחד, יצחק (208) ורבקה (307), עולים בגימטריה 515, כנגד 'תקטו' תפילות שהתפללו, והתפילות הללו עומדות לכל עם ישראל המצריכים לזרע של קיימא.

לכן רבותינו באמת אמרו שיצחק ורבקה התפללו תקט"ו תפילות, כמניין 'יצחק' ו'רבקה' (515). התפילות האלה זה לכל עם ישראל שצריכים ילודה, שיהיה להם. אדם צריך לדעת שהתפילה בונה והיא עושה שתחול הברכה, רק צריך להתפלל.

איזה תאריך עדיף ללדת?

יש עוד פירוש ל'לנוכח אשתו' (בראשית כה, כא). יצחק לקח אותה למקום המזבח, איפה שנעקד, כמו שאמרתי לכם, ואמר: 'ריבונו של עולם, אני עולה תמימה, לא רוצה לקחת שפחה, אלא רק מזאת אני רוצה. הנה היא פה, אני רוצה להביא את יעקב שהוא יביא שנים עשר שבטים'. בנוסף, האחים שלה ברכו אותה: 'אחותנו את היי לאלפי רבבה' (בראשית כד, ס). 'רבבה'- **רבקה בת בתואל הארמי**.

יש אומרים ש'לנוכח' משמעותו שהילד יוולד במזל טוב. ישנם שבעה כוכבי לכת, הסימן שלהם הוא שצ"מ חנכ"ל. שצ"מ זה לא כל כך טוב ללדת בהם, אבל חנכ"ל זה טוב. שצ"מ זה- שבתאי, צדק, מאדים - לא כדאי. אבל חנכ"ל זה- חמה, נוגה, כוכב, לבנה. לכן אומר יצחק: 'ריבונו של עולם, אני רוצה ללדת את הילדים בזמן שליטת הכוכבים של חנכ"ל'. לכן **'לנכח'** זה אותיות **חנכ"ל: לבנה, נוגה, כוכב, חמה**. וגם **'נכח'** זה- **נו**ח, **כו**כב, **ח**מה - שיהיו הילדים בעלי נו, שיהיו בעלי כוח, שיהיו בעלי חוכמה.

מטוס שלם מחכה למתפללת

אדם צריך לדעת שתפילה בזמנה פועלת ישועות.

מעשה שהיה ברב קהילה מ'בני ברק' שהוצרך לטוס לחוץ לארץ. בעודו במטוס, הודיעו על עיכוב בהמראה. הנוסעים ירדו להתפלל מנחה, ובהם בחורה אחת שירדה להתפלל אך טרם סיימה. כשהגיע זמן ההמראה, היא עדיין לא סיימה את התפילה. אמרו לטייס להמתין עוד 5 דקות!.

אך הטייס התחיל את ההכנות כדי להמריא והניע את המטוס, אך פתאום יצא עשן מהמטוס והיה צורך בבדיקה טכנית. כעבור דקות ספורות, לאחר שהטכנאים אישרו שהכל תקין, סיימה הבחורה את תפילתה. הרב ראה בכך השגחה פרטית, ניגש אליה ושאל למעשיה. היא סיפרה שהיא כבת שלושים, חוזרת בתשובה, ובשל כך לא מתאפשר לה לגור עם ההורים. היא קיבלה על עצמה שלא לוותר על תפילה בזמנה. היא התפללה מקירות ליבה שתזכה להקים בית ולהביא ילדים טובים לעולם, לגור בבית שלה ולעשות שם שבתות וחגים, לבשל לבעלה ולדאוג לו. הרב התפעל מאוד, וכשפגש את הדייל במטוס שהיה יהודי, סיפר לו הרב את הדברים. הדייל אמר שגם הוא רוצה להתקרב ליהדות ולחזור בשובה. שלח אותו הרב ל'סמינר', וסוף דבר היה שנפגש עם הבחורה, ראה את מעלותיה, ובסופו של דבר הם התחתנו.

הבחירה בגילאים הייתה מכוונת.

הקדוש ברוך הוא המתין עם זיווגם של יצחק ורבקה עד שרבקה תהיה כבת עשרים ושלוש, כתוב "כחיצים ביד גיבור, כן בני הנעורים", הכוח חזק יותר בצעירות של האדם, ואם תלד את עשיו אז אוי ואבוי מה יכול להיות איתו (יהיה לו יותר כח). לכן חיכו קצת כדי שתחלש. ואז ילדה תאומים.

ידוע שתאומים הם חלשים מטבעם, וגם היו לעשיו הרבה שערות שזה גם מוריד את הכח, **ולכן גם בתפילין של יד שהוא כנגד הלב יוצאות שערות מהתפילין כדי להתיש כוחו של הס"מ**. ולכן 'יצחק בן שישים שנה בלדת אותם', ורבקה בת 23. כי אם לא, איזה בלגן היה בעולם...

יעקב בורח משיעור עם מלאך

'ויתרוצצו הבנים בקרבה' (בראשית כה, כב). אמרו חכמינו, למה התרוצצו? כי יעקב היה איש חלק, ולא היה יכול לסבול את הדקירות מהציפורניים והשערות של עשיו. במדרש (בראשית רבה סג, ו) מובא שכאשר רבקה הייתה עוברת על פתח בית המדרש של 'שם ועבר', היה יעקב מפרכס לצאת, וכשהייתה עוברת על פתח בית עבודה זרה, היה עשיו מפרכס לצאת.

רבקה השתגעה מהדבר הזה כי לא ידעה שיש לה תאומים בבטנה. בנוגע לעשו, מובן למה הוא רוצה לצאת כשעברה ליד בית עבודה זרה, כי רצה לרדת ב'מחנה יהודה' למזלות, ואילו יעקב רצה לצאת ל'נהר שלום'.

אך בכל זאת, יעקב אבינו הרי היה לו מלאך שמלמדו תורה במעי אמו, ובכל זאת היה מעדיף לצאת משם רק כדי להתפטר מהפרעותיו וממעשיו הרעים של עשיו שהיה עמו והיה שר שירים של עגבים ועושה עבודה זרה, וכל הזמן משחק ב'אייפון'. כל זה בבטן של אמא. איך הוא השיג שם 'אייפון'... זה פלא... ויעקב לעומת זאת מוכן לוותר על הלימוד מהמלאך רק כדי להיפטר מהשטן הזה.

בס"ד

בית ההוראה

בית ההוראה

מענה לשאלות הלכתיות ורפואיות

ע"י רבני בית ההוראה שליט"א

ובראשם מורנו ורבנו מזכה הרבים ראש בית ההוראה

הגאון הגדול **הרב דן גבאי** שליט"א

03-5520004 שלוחה 2

ברכות שמים מעל

הגיליון מוקדש להצלחת ידידנו
אהוב ליבנו תומך תורה וחסד
בכל ליבו ונפשו
רבי שי בן רות הי"ו
ודעייתו הצדקנית
יסמין בת פאגי תחי'
וילדיהם הנעימים
השם ישמרם ויחייהם בבריאות
ושובע שמחות אמן

משולחן המלך

לא לדחות שידוכים!

פרשת יצחק ורבקה וסגולת השידוכים- אז ראינו בפרשה: "ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה בת בתואל הארמי מפדן ארם" (בראשית כ"ה, כ'). זה היה שידוך מהשמיים.

אומרים כמה זה דבר גדול לא לדחות את השידוך. לפעמים בא לאדם שידוך, לא לדחות אותו!.

היה מספר הרב חיים קנייבסקי אומרים על בעל "תוספות יום טוב" היה בחור לא כל כך יפה (לא יפה להגיד מכוער, אבל לא יפה- תואר). נפגש עם איזו בחורה. כשהכלה החשובה הזאת ראתה אותו, היא אמרה שהיא לא רוצה!, היא לא יכולה לחיות עם כזה פרצוף. אמר: 'בסדר, אין בעיה'. עמד בצד, עשה איזה תפילה - ונהפך להיות יפה תואר!

רואים אותו, מה זה יפה? והנה, היא נהייתה מכוערת! ווואו, איזה בכיות התחילו שם. אומרים לו: "מה קרה?", אמר: "תראו, כבר הייתי בעולם הנשמות, נגזר עלינו להתחתן. אבל היא הייתה מכוערת ואני הזיווג שלה, ואני אמרתי לריבונו של עולם: 'תראה, אישה צריכה להיות יפה, לא נורא אם אני אהיה מכוער'. **אז לקחתי את הכיעור בשבילי ונתתי לה את היופי.** אבל אם היא עכשיו לא רוצה אותי... נחזיר, נחליף! בבקשה'. אמרה לו: "לא, לא, אני מוכנה!".

תספר לבחורה הראשונה את האמת...

פעם סיפרתי לכם, זה היה עם הרב חיים קנייבסקי: בא אליו איזה בחור ויש לו איזה כתם בפנים, אבל מה זה כתם? לא כל כך יפה. ועם כל בחורה שהוא נפגש, לא רוצים אותו.

אמר לו הרב: הבחורה הראשונה שתיפגש איתה, תספר לה איך זה נהיה לך...

אז הוא נפגש איתה והתחיל לספר לה. הוא אומר לה: ש'הוא הציל איזה בחורה אחת שבא ערבי רדף אחריה עם מקל ברזל לתת עליה, והוא הציל אותה, אבל הוא קיבל את המכה ונהיה לו הפס הזה בפנים...

אמרה לו הבחורה: "אני הבחורה שהצלת, ולכן אני מתחתנת איתך!".

תראו איך אמר לו הרב חיים קנייבסקי: "הבחורה הראשונה שתיפגש, ספר לה את המעשה". איך מהשמיים נותנים לרב בפה מה לדבר. זה פלא פלאות, והכל זה עילת העילות וסיבת הסיבות שאנחנו לא מבינים.

התפילה שהקדימה את פטירת אברהם בחמש שנים

"ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו" (בראשית כ"ה, כא). עכשיו הוא רוצה ממנה ילדים. עבר 20 שנה.

אמר: אבא חיכה 10 שנים ואחר כך התפלל. ועכשיו עבר 20 שנה, והוא כבר בן 60 (הוא לקח אותה בגיל 40). לכן, "ויעתר"! אומר 'תפארת שמשון', מה זה "ויעתר לו השם"? לא כתוב 'הקשיב לו השם' אלא 'ויעתר לו השם'. למה? הקדוש ברוך הוא נענה לתפילותיו בקושי, כלומר: ביקש בקשות כל כך הרבה, אז הקדוש ברוך הוא נענה לו.

למה כך בקושי? הקדוש ברוך הוא רצה שעוד חמש שנים שהיא תתעכב מלדת, בגלל אברהם אבינו שלא יראה את עשו יוצא לתרבות רעה. אבל היא לא יכלה להתאפק, הם לא יכלו, והרבה כל כך בבקשות.

אמר השם: אין מה לעשות, ניתן לו עכשיו ילדים. ואז מאברהם אבינו נוריד חמש שנים. הוא היה צריך להיפטר בגיל 180 (נפטר בגיל 175) בגלל שלא יראה את עשו יוצא לתרבות רעה.

וכשנפטר אברהם אבינו, בדיוק באותו יום יצא עשו לתרבות רעה, חזר מן השדה והוא עייף. חמש עבירות קשות עשה עשו ביום הזה, אוי ואבוי, איזה עבירות.

כתוב: "ויהי עשו איש ידע ציד איש שדה ויעקב איש תם ישב אהלים" (בראשית כ"ה, כ"ז). יעקב זכה לשבת באוהלים של תורה, של יראת שמיים, אצל שם ועבר. אבל זה- רבותינו אמרו עליו "והוא עייף" - זה מה שכתוב: "עייפה נפשי להורגים". במסכת בבא בתרא הגמרא מוסיפה חמש עבירות עבר עשו הרשע באותו יום: בא על נערה המאורסה. הרג את הנפש, כפר בעיקר, כפר בתחיית המתים, ביזה את הבכורה ("ויבז עשו את הבכורה"). חמש עבירות קשות, לא פשוטות!

למה מאשימים רק את עשו?

היה מלך אחד גוי שהיה מבין בתנ"ך ואוהב את ישראל. היה לו רב אחד שתמיד היה מתייעץ איתו, המלך היה מתייעץ איתו בעניין ממלכה ומחליפים דעות. היה לו למלך מטבח טוב גם בשביל יהודים.

כשהיה בא הרב או מישהו אחר, יש לו טבח יהודי ואומר לו: תכין אוכל, היום אנחנו נאכל מאכלים כשרים למהדרין מהבד"ץ, והיו יושבים ומדברים...

יום אחד שישבו אמר לו המלך: "תשמע, יש לי שאלה קשה על דוד המלך כתוב שהוא לקח את בת שבע מיד אוריה החיתי. וכתוב: 'כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה', אבל אנחנו יודעים שהוא לקח אותה. ובכל זאת אומרים שלא חטא. אבל על עשו כתוב 'ויבוא עשו מן השדה והוא עייף', חמישה עבירות: רצח, נאף, נערה מאורסה, כפר בעיקר... איך ידעו זאת? מי אמר את זה לרבותינו? הרי בסך הכל כתוב 'עייף', ושמתם עליו את כל הרע, מאיפה לקחתם את זה? אני רוצה שתביא לי תשובה!".

אמר לו הרב: "לאט לאט, אני עוד אסביר לך, אל תדאג. באחד הימים אני אסביר לך, אני אמצא תשובה, אני אבוא אליך". אמר "אין בעיה, אני יש לי סבלנות, עוד שבוע, עוד חודש, עוד חודשיים, אבל מעניין אותי הדבר הזה". הם אכלו ביחד.

באפשרותך להיות משותפיו של מו"ר הרב בניהו שליט"א, בתרומת 500 ₪ חד פעמי, ואברכי המוסדות ילמדו להצלחתכם, שלט זה מודבק בפתחים של כל בתי המדרש של המוסדות הקדושים

ברכות שמים מעל

הגיליון מוקדש להצלחת ידידנו
אהוב ליבנו תומך תורה וחסד
בכל ליבו ונפשו
רבי דוד בן אסתר הי"ו
ודעייתו הצדקנית
נטלי חיה בת רשל תחי'
וילדיהם הנעימים
השם ישמרם ויחייהם בבריאות
ושובע שמחות אמן

צדיק באמונתו יחיה

דיבורים קדושים בענייני "אמונה"
מאת הרב **יוסף עברלחק** שליט"א
מאברכי המוסדות

"אלה תולדות יצחק... אברהם הוליד את יצחק" (פ' כה, פסו' יט).

נשאלת השאלה: איך זה ייתכן שהתורה מייחסת את לידת יצחק לאברהם?! הרי שרה היא זו שסחבה אותו תשעה חודשים וילדה אותו!

לשאלה הזאת יש תשובה. לא סתם תשובה, תשובה שהיא מסר שאנחנו אמורים לחרוט אצלנו בלב: רשום במדרש שעל יצחק אבינו נגזר לחיות שנים מועטות – שלושים ושבע שנים, שזהו הגיל שבו הוא הלך לעקדה [כן כן הוא לא היה ילד קטן כמו שתמיד חשבנו].

ישנה גמרא מפורסמת שאומרת: "חשב אדם לעשות מצווה ונאנס [לא הצליח] ולא עשה מעלה עליו הכתוב כאילו עשה"! (קידושין מ.) – ואת אומרת שאם רצינו לעשות דבר טוב או מצווה מסוימת ובסוף היה גורם שמנע מאיתנו לעשות את אותה מצווה – נחשב לנו כאילו קיימנו את המצווה, כי באמת הרצון שלנו היה לקיים וביטול הקיום לא היה תלוי בנו.

ליצחק אבינו היה ניסיון קשה, הוא בא לעקידה בגיל שלושים ושבע, וצריך להתבטל אל אביו ופשוט לתת לו לעקוד אותו – הוא רצה לקיים את רצון השם כי ידע שזהו ציווי אלוקי! ולבסוף מה קרה? בא המלאך והורה לאברהם לא לעקוד כי כבר הוכיח שהוא ירא שמים וזה אומר שיצחק לא נעקד.

מה יוצא לנו מכאן? ליצחק ניתנו בתחילה שלושים ושבע שנות חיים ולאחר מכן – ייפטר, אך כאשר בא לעקדה הוא בא "למות" על קידוש השם, ובגלל שרצונו היה להיעקד וגורם חיצוני מנע ממנו בעת ביטול הציווי ע"י המלאך – מיד נחשב לו כאילו נפטר, ובאותו רגע בדיוק הוסיפו לו שנים רבות והגיע יצחק עד לגיל מאה ושמונים שנה!

זאת אומרת, ששרה ילדה את יצחק עד לגיל שלושים ושבע – השנים שבהן חי את מה שנקצב לו מראש, אך אברהם היה זה "שהוליד" את יצחק לשנים המשמעותיות בחייו, ונתן לו את רוב שנותיו, כי בזכות שעמד בניסיון והלך לעקוד אותו הוא העמיד את יצחק גם בניסיון ושניהם יחדיו התגברו על הקושי ועשו רצון השם והתוצאה? במקום מוות בגיל צעיר, יצחק מקבל שנים רבות והופך לאחד מהדמויות הכי חזקות בתולדות עם ישראל, יצחק אבינו!

כמה אמונה אפשר לשאוב מהסיפור הזה, רואים אנחנו בפירוש שמה שנראה לנו לפעמים כ"מוות" בעיני בורא עולם הוא "לידה". גם אברהם חשב שהוא הולך לשחוט את בנו ולהיפרד ממנו, אך בפועל הוא נתן לו חיים במתנה! הוא הוליד אותו בשעה שחשב שהוא הורג אותו, וזה נותן לנו דרך חיים איך לא להירתע מהקושי אלא לדעת שהסיבה לחיים שיש לי בעולם הם הקשיים שאני עובר בשביל זה השם יתברך שם אותנו בעולם. והגלולה הרפואית שתעזור לי להתמודד עם הקשיים היא האמונה בהשם יתברך אשר הוא ממלא את כל העולם כולו, וכל הקורות אותנו זה אך ורק בניהולו היחיד ובלעדי אישורו שום דבר בעולם לא יכול להתבצע, אם כך אז איך אדם יכול להישבר שבא לו ניסיון ולהקפיד על מצבו הרי השם שלח לו מצב זה לטובתו האישית כדי להצילו, כך דוד המלך כותב בתהילים "יסור יסרני יה ולמוות לא נתנני" דוד המלך אומר להשם יתברך תודה לך השם שנתת לי יסורים קשים אבל בזכות הייסורים לא גמרתי את תפקידי בעולם, כך אנו צריכים להרגיש שכל ניסיון שבא לנו ולא חסרים קשיים שעוברים עלינו לעבור אותם במחשבה של אמונה וכך נצליח בתפקידנו בעולם.

משולחן המלך

"עליי לא האמנת – ועליו כבר חרצת דין"

היה שמה איזה עבד כושי מגיש למלך. הרב עושה נטילת ידיים, גם המלך עשה נטילה, ואז הוא מוציא את הטבעת ועושה נטילה. בינתיים הרב משך אותו במילים, והמלך שכח לשים בחזרה על האצבע את הטבעת.

ניצל הרב את ההזדמנות, לקח את הטבעת, שם אותה בכיסו.

ממשיכים ואוכלים, מדבר איתו ומדבר איתו. המלך מאוד נהנה. סיפר לו משלים, מעשיות, המלך 'מבסוט'. בינתיים העוזרים של המלך הביאו כמו מכתבים וטפסים שצריך המלך לאשר, וצריך את החותמת של טבעת המלך. מחפש את הטבעת, ולא מוצא.

אמר המלך לעצמו: "מי היה פה? רק הכושי הזה"... "בוא הנה, איפה הטבעת?", אמר לו "לא לקחתי"!.

אמר "מה זה לא לקחת? אתה גנב, תביא את הטבעת!". אמר "לא, לא לקחתי, לא לקחתי...". קרא לשני חיילים שלושה, עכבו אותו עד שיגיד איפה זה. עינו אותו, מכים אותו, מכים אותו, ועוד מעט יוצאת נפשו.

אומר לו הרב "מי אמר שזה הוא?, אולי זה אני"?. "אתה? חס ושלום שאתה תעשה דבר כזה, אפילו אם אראה שלקחת, אתה לא תעשה!".

הרב הכניס יד לכיס והוציא את הטבעת. אמר לו: "איך עשית?", אמר "זו התשובה! זו התשובה בשבילך...

הכושי הזה, אמרת שהוא גנב. למה? כי חשבת שהוא 'רשע מרושע' 'נבל מנובל' ואמרת שהוא לקח את הטבעת. עליי לא האמנת. והאמת שאני לא אקח לך. אך רק רציתי להראות לך את הקבלה שביד חז"ל.

רשעים אוהבים תשלום בעולם הזה

הוא הלך פעם לצוד חיות, מצא אותו נמרוד. אמר: "מה אתה צד ביער שלי?", קבעו להילחם אחד עם השני. הוא בא להתייעץ עם יעקב, ויעקב אמר לו: "שמעתי שלנמרוד יש לו לבוש של אדם הראשון. אם אתה רוצה לנצח אותו, תגיד לו שיוציא את הלבוש של אדם הראשון, ואז תנצח אותו. ומה תעשה? איך תנצח אותו?, **תלבש את זה אתה ותהרוג אותו, כי אם לא, אתה תצליח עליו**". וככה עשה כמו שאמר לו יעקב, קפץ עליו, לקח לו את הלבוש, לבש את זה והרג אותו.

אומר לו הרב: "אתה רואה שמה שאמרו רבותינו, הם יודעים מה הם אומרים. הם יודעים ולא סתם יגידו. רבותינו סתם לא יגידו. יש לכל דבר ראיות 'ויבוא עשו מן השדה והוא עייף' - כל 'עייף', דרשו רבותינו מה המשמעות של זה.

לא יכל עשו להתגבר. אחז אותו רעב כזה, **אומרים: 'שאם זה היה ביום רגיל, מה שהיית עושה, ועבור כל הון שבעולם לא היה מוכר את הבכורה שלו'**. ועכשיו הכל הזדמן ככה מהשמיים. היה רעב מאוד, והריח של המאכל, הנזיד עדשים הזה, ריח גן עדן נכנס בזה, והוא לא יכל. אמר לו יעקב: "אם לא תמכור את הבכורה, לא תקבל את זה", והיה חייב, ואז "ויבז את הבכורה", ומכר לו את זה. פלא פלאות!

עשו מכר את הבכורה ב'לחם ונזיד עדשים'. לכן, לרשעים אפשר לשלם שכרם בעולם הזה, כי הרי הם רוצים תענוגות וזה בשבילם שיא האושר. אצל הצדיקים לא שייך לשלם להם שכר בעולם הזה, וכל הנאות העולם הזה לא שווים כלום בשבילם, לכן זה לא שייך.

הרופא הנדיב...

היה גם כן מעשה בסלוצק. היה שמה רופא אחד פורק עול, שהיה קצת מסתובב. הוא היה כבר זקן והיה יוצא קצת לעשות סיבוב ולנשום אוויר, שהדם בגוף יזרום.

ביום חמישי עבר ליד האטליז, ורואה את הקצב שמפציר בקהל שייצאו מהחנות ואומר: "עוד שעה אני חוזר, אני לא יכול עכשיו".

אומר לו הפרופסור "מה אתה עושה? אתה לא יודע שעכשיו זה 'יום השוק' שלך, ערב שבת, כולם רוצים בשר, ואתה עוזב את החנות? למה אתה הולך?", אומר "הולך להתפלל וללמוד שיעור תורה".

רוצים לקבל את העלון באופן קבוע?

>> להצטרפות במייל:
שלחו מייל לכתובת
office@mrbs.co.il
עם הכותרת "הצטרפות לקבלת העלון למייל"

>> להפצת העלון בבית הכנסת שלכם:
צרו קשר בטל: 077-5122948
והקליטו את הודעתכם למערכת:
שם מלא, מס' טלפון לחזרה,
שם בית הכנסת, כתובת ועיר

יחד נרבה תורה ונפיץ אור!

משולחן המלך

אומר לו "בשביל זה אתה עוזב את כל הקונים?", אמר "כן, אני רוצה עולם הבא, זה לא מעניין אותי".

אומר לו "אתה כזה טיפש! אתה עוזב את הפרנסה?", אמר "פרנסה זה מהשמיים, ושנית, יהודי צריך לדאוג לעולם הבא שלו!".

אמר "אין דבר כזה שנקרא עולם הבא!" לגלג עליו הרופא. אמר לו "אולי לך אין, אבל לי יש!", **נפגע מזה הרופא וקרא לו ואמר "תשמע, אולי תרצה להגדיל חלקך בעולם הבא? אני אמכור לך את זה תמורת 'רובל' אחד את העולם הבא שלי".** אמר "למה לא?!.

עשה איתו שטר וגמר את העניין.

רובל אחד בעולם הזה – מחיר כבד בעולם הבא!

הרופא הזה התנהג בזלזול כזה, והשני חזר לחנות והכל בסדר...

עברו שנים. יום אחד באה איזו אישה אחת, אומרת לו: "אתה אולי מכיר את בעלי המנוח?", לאחר שהציגה את עצמה כאלמנת הרופא, נזכר הקצב במי מדובר, אמר "כן, ראיתי אותו פעם אחת ברחוב".

אומרת - "תשמע, הוא נפטר לפני זמן קצר. אחרי פטירתו אני רואה אותו בחלום, הוא נראה נרגש ונסער, הוא סיפר לי שהוא בא למשפט לפני כיסא הכבוד, ויש לו הרבה עוונות, גיהני גיהנם, והכל עבירות ואין לו מצוות.

אומר להם: 'אבל תשמעו, אני עשיתי מצוות, הצלתי אנשים, ריפאתי אנשים, מה זה? זה עולם האמת או עולם השקר?',

אמרו לו 'חביבי, אתה מכרת את העולם הבא שלך לקצב ב'רובל' אחד וזלזלת', אמר 'רחמו עליי...', בסוף ריחמו עליו ונתנו לו להופיע בחלום לאשתו שהיא תלך להציל את זה מיד הקצב. 'לכן אני באתי אליך, וזה לא פעם ראשונה שאני חולמת אותו, אלא כל לילה הוא בא אליי, וכבר ארבע-חמש פעמים, והוא בוכה. והחלטתי לבוא'.

אמר לה 'נכון, זה היה. אמת ויציב, אבל תשמעי, אני לא מוכן למכור את זה בחזרה! מה זה שתביא לי 'רובל' ואני אתן לך את זה?. לא עולה על הדעת. זכיתי במצוות, למה שאני אוותר?".

אומרת לו "טוב, מה אני אעשה?, כשהוא יבוא אלי בחלום, אני אמסור את התשובה שלך". והוא בא אליה בחלום, אמרה לו את התשובה. אמר לה "תלכי לרב!" מי היה הרב? הרידב"ז.

הפסק המחריד של הרידב"ז

הרב יצא מוקף בנכבדי העיר והאלמנה עקבה אותו וסיפרה לו את הסיפור. שמע את תשובת הקצב, ואיך שהנפטר בוכה. הרב ראה שזה לא פשוט. אמר "תשמעי, נעשה דין תורה, יבואו הקהל, נעשה דין תורה בתוך הבית הכנסת הגדול. נעשה דין תורה, את תבואי תתבעי מה שאמר לך בעלך, ויבוא, הקצב, ונשמע מה לעשות". וככה היה.

באו קהל אדיר כדי לעשות קידוש השם. היא טוענת את הטענות שלה, והיא מספרת לו חלום ועוד חלום ועוד חלום. והקצב טוען שהוא לא מוכן לוותר על המקח.

אומר הרב את הפסק דין:

דבר ראשון: המכירה היא לא תקפה!, עולם הבא זה לא רכוש שיכול לעבור מיד ליד, אין דבר כזה. זה דבר ראשון. והאלמנה צריכה להחזיר לנתבע את ה'רובל', והמקח בטל!.

דבר שני: למרות שהמכירה בטלה, איבד הרופא את כל חלקו בגן עדן! כי הוא כופר בעולם הבא, לכן אין לו עולם הבא. היות שכפר והסכים למכור, אין לו עולם הבא, המכר הוא לא מֶכר, אבל עולם הבא אין.

דבר שלישי: כיוון שעל ידי המאורע נגרם קידוש השם, ויהודים רבים עכשיו מתחזקים שיש דין ויש דיין על כל מעשה, קובעים אנחנו על דעת המקום, שזיכוי הרבים הזה נזקף לזכותו של הרופא. ומי שמזכה את הרבים שעכשיו שכולם עשו תשובה, לא נופל בגיהינום!, ולכן אנחנו קובעים שיינצל.

הקצב אמר "אני לא מגיע לי?, גם בגללי נעשה הדבר". אמרו לו: "אתה צודק, גם אתה תקבל עולם הבא גדול על הקידוש השם הזה'. וככה פסקו לו בשמיים. תראו כמה אדם סובל שלא יודע שיש דין ויש דיין בשמיים על כל דבר.

כל נתיבותיה שלום

לימוד מידות התנהגות ורחמים בדרכי התעלות "במידות טובות" והנהגות דרך ארץ מאת הרב **משה אהרון זוארץ** שליט"א

מאברכי המוסדות

כסף! כסף! כסף! תיזהר...

כאשר הבחין יצחק שיתכן שהולך וקרב יום מותו, קרא לבנו אהובו עשיו ובקשו שיכין לו סעודה מפוארת – יצוד לו צייד, יכין לו ממנו בשר טוב ואז הוא יברך אותו בשמחה טרם מותו.

רבקה יודעת מי צדיק ומי רשע ולמי מגיעות יותר הברכות ולכן 'עושה מהלך מבריק' שהברכות יגיעו לבנה אהובה הצדיק האמיתי – יעקב, ואכן לבסוף קיבל יעקב את ה'ברכות השמנות' של אביו.

כאשר מבקש יצחק מעשיו שיצוד לו הוא מבקש ממנו: "וצודה **לי** ציד" (כז, ג) יצחק מדגיש תביא לי גדיים מההפקר שלא יהיה בהם חשש גזל (כן מבואר ברש"י במקום).

ואילו עשיו כשהלך להביא, מציינת התורה: "וילך עשיו השדה לצוד ציד להביא" (כז, ה) וביאר רש"י לשון להביא: מהו להביא? אם לא ימצא ציד [מההפקר] יביא מן הגזל [להביא הכוונה בכל מחיר, המטרה מקדשת את האמצעים אצל עשיו][1].

דרך ישראל היא לדקדק שהממון והכסף יהיה נקי מגזל וחמס ולהתרחק מהם, על אף שעלולים וישנם לאדם נסיונות בכך וכבר אמרו רבותינו: גזל ועריות נפשו של אדם מחמדתן, עם זאת על האדם לעשות מאמץ להתרחק מגזל ומאבק ממון שאינו שלו.

סיפר הרב **יצחק קוליץ** זצ"ל רבה של ירושלים כך: דין תורה מעניין התרחש בירושלים באותם ימים:

איש צדיק היה בירושלים – ר' **בצלאל גרוסמן** זצ"ל אשר כונה ה"**חלבן הירושלמי**" מתוקף עיסוקו למלאכתו כחלבן.

ויהי היום ותקפה אותו מחלה וכמה חודשים נאלץ להישאר בביתו, בזמן זה ילדיו החליפו אותו בעבודה ויצאו מידי בוקר לקו חלוקה של חלב בבתים כדרך אביהם.

הבדל אחד היה – אביהם היה מספיק בקו שלו הרבה בתים, והם.. ילדים לא הספיקו הכל, כך שהקו הקבוע התקצר.

לבינתיים שאר התושבים שהיו מקבלים חלב מר' בצלאל קבלו חלב מחלבן אחר שמידי יום היה מביא להם חלב.

ויהי היום ור' בצלאל הבריא ושב למלאכתו, אז בא אליו החלבן השני ובקשתו בפיו: "אינני רוצה או תכוננתי לקחת לך לקוחות, מעכשיו תשוב ותביא להם חלב כהרגלך, פשוט שלא היית הבאתי להם חלב, ואני רוצה לשלם לך אחוזים מהרווחים על כל הימים הללו שהרי זה לא קו ולקוחות שלי"...

ר' בצלאל סירב בתוקף להחזרת הלקוחות ובטח לתשלום האחוזים על אותם הימים בטענה שזה כמו "זוטו של ים" – כמו אדם שמצא מציאה בים שרשאי להשאיר אותה אצלו שודאי בעליה התייאש ממנה, אף כאן אני שחררתי והתייאשתי מלקוחות אלו כי ילדיי לא יכלו להספיק להגיע אליהם, ולכן כל הכסף ודאי מגיע לך.

לכך הם החליטו ללכת לדין תורה עם מי הצדק, שבדין כל אחד רוצה שהכסף והלקוחות ילכו לחברו (המעשה הובא בספר "**ומתוק האור**").

אכן דרגות גבוהות בדקויות של גזל בממון, וכמה חובה על האדם לפלס ולשקול צעדיו ולראות שלא עובר בקלות ועל אוטומט על גזלות ואבקי גזלות באורחותיו ביום יום.

ה' יזכנו שכספינו יהיה נקי מגזל וכתפלה בברכת המזון: "**בכבוד ולא בביזוי, בהתר ולא באיסור, בנחת ולא בצער, ברווח ולא בצמצום**[2]", אמן.

1 המובא בסוגריים המרובעות אינו מדברי רש"י והוא ביאור להבנתי הדלה.

2 ברווח ולא בצמצום, יש המוסיפים וכך נורסים.

הלימוד שלך יהיה **עוד יותר** טוב **ועוד יותר** טוב.....

שיעור הדף היומי

מפי הרה"ג **דן גבאי** שליט"א

דף היומי במתיקות ובהירות, משניות יומיות, נ"ך, מוסר, מעשיות והלכות

ביום: א, ב, ד, ה, ביישיבת המייסד"ר רח' אודט ישראל 4, בת ים

17:40 תפילת ערבית > **18:00** תחילת השיעור

בוא ותגלה שגם אתה יכול לסיים מסכתות בהבנה ובהנאה

שתיה קלה וחמה

לדרוחות הלומדים

זוהר על הפרשה

תפילתו של יצחק עלתה עד הכתר העליון

(ח"א קל"ז ע"א) **דָּבָר אַחֵר, וַיֶּעְתַּר יִצְחָק** מפרש שלשון ויעתר פי' חתירה, והענין הוא שהזכות שיש לו מגעת עד היכל הזכות ויצחק חתר חתירה להגיע עד המזל העליון שהוא בכתר. **דְּצַלֵּי צְלוֹתֵיהּ, וְחָתַר חֲתִירָה לְעֵילָּא לְגַבֵּי מַזָּלָא עַל בְּנִין** ע"י שהתפלל תפילתו ועי"ז חתר חתירה למעלה עד הכתר אל המזל העליון להתפלל על הבנים, **דְּהָא בְּהַהוּא אֲתַר תַּלְיָין בְּנִין** שהרי בזה המקום שהוא מזל העליון תלוי לידת הבנים, **דִּכְתִיב** כפי שנאמר בחנה (שמואל א א), **וַתִּתְפַּלֵּל עַל ה'** דהיינו על מידת י"ה שהוא הכתר המזל העליון, **וּכְדֵין וַיֶּעְתַּר לוֹ יְהוָה, אַל תִּקְרֵי וַיֶּעְתַּר לוֹ אֶלָּא וַיֵּחָתֶר לוֹ** ואז נתקיים ביצחק ויעתר לו ה' אל תקרי ויעתר אלא ויחתר, תחליף הע' בח' שכן אותיות אחה"ע מתחלפות, **חֲתִירָה חָתַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְקַבִּיל לֵיהּ, וּכְדֵין** חתירה חתר לו הקב"ה וקבל את תפילתו ואז **וַתַּהַר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ** שע"י תפילה כזו אפשר לפקוד עקרות.

הקב"ה חפץ בתפילתם של הצדיקים כדי להוסיף כח בשכינה

תָּא חֲזֵי, עֶשְׂרִין שְׁנִין אִשְׁתָּהֵי יִצְחָק עִם אִתְּתֵיהּ וְלָא אוֹלִידַת, עַד דְּצַלֵּי צְלוֹתֵיהּ בא ראה עשרים שנים נשתהה יצחק עם אשתו ועדיין לא הולידה עד שהתפלל תפילתו עליה כי לפי הפשט רבקה היתה בת שלש ואינה ראויה לילד עד גיל שלש עשרה, ואח"כ שהה עוד עשר שנים מן הדין לדעת אם ראויה לילד הרי עשרים שנה, והזהר מסביר. **בְּגִין דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְרְעֵי בְּצְלוֹתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּבָעָאן קַמֵּיהּ צְלוֹתְהוֹן עַל מַה דְּאִצְטְרִיכוּ** היות והקב"ה רוצה בתפילתם של הצדיקים בשעה שהם מבקשים לפניו בתפילתם על מה שהם צריכים, לפי שע"י תפילתם מתוסף כח למעלה וע"י תפילת יצחק יצאו כמה נשמות ונפקדו כמה עקרות. **מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְּיִתְרַבֵּי וְיִתּוֹסַף רְבוּת קוּדְשָׁא לְכָל מַאן דְּאִצְטְרִיךְ בְּצְלוֹתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא** ומה הטעם בזה היות שע"י תפילתם יתרבה ויתוסף שפע רב של קדושה בסוד שמן משחת קודש לכל מי שצריך דהיינו לשכינה כי היא אין לה מעצמה כלום וע"י ששואלים ממנה היא עולה למעלה ושואלת ומבקשת וע"ז מתייחדת עם דודה ונוטלת שפע וברכה ע"י תפילתם של הצדיקים.

יצחק התפלל לנכח אשתו

תָּא חֲזֵי, אַבְרָהָם לָא צַלֵּי קַמֵּי קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּיִתֵּן לֵיהּ בְּנִין, אַף עַל גַּב דְּשָׂרָה עַקָּרָה הֲוַת בא וראה אברהם לא התפלל לפני הקב"ה שיתן לו בנים אפילו ששרה היתה עקרה היות והבטיח לו הקב"ה שעם ישראל יצא ממנו. **וְאִי תֵּימָא, הָא כְּתִיב, הֵן לִי לֹא נָתַתָּ זָרַע** ואם תאמר הרי כתוב באברהם (בראשית טו) הן לי לא נתת זרע בזה שנראה שהוא מתפלל, **הַהוּא לָאו בְּגִין צְלוֹתָא הֲוָה** (נ"א **הַהוּא לָא בְּעֵי בְּנִין**) **אֶלָּא כְּמַאן דְּמִשְׁתָּעֵי קַמֵּי מָרֵיהּ** הדיבור הזה לא היה בשביל תפילה אלא כמי שמדבר דברים לפני אדונו כי לא נתכוין לעשות יחודים בתפילה אלא דרך דבורו הזכיר צרתו והשליך על ה' יהבו. **אֲבָל יִצְחָק צַלֵּי עַל אִתְּתֵיהּ, בְּגִין דְּהָא אִיהִי הֲוָה יָדְעָא דְּלָאו אִיהִי עֲקָר אֶלָּא אִתְּתֵיהּ** אבל יצחק התפלל על אשתו שממנה יצאו אותם הנשמות, ולא על עצמו היות שידע שלא הוא העקר שהרי בעקדה נתעברה נשמתו ונתוסף בו בחינת הזכר, ולכן לא התפלל על עצמו, **דְּיִצְחָק הֲוָה יָדַע בְּרָזָא דְּחָכְמְתָא, דְּיַעֲקֹב זַמִּין לְמֵיפַּק מִנֵּיהּ בְּתְרֵיסַר שִׁבְטִין** והיה יודע יצחק בסוד החכמה-ברוח הקודש שיעקב מזומן לזאת ממנו בשנים עשר שבטים, **אֲבָל לָא יָדַע אִי בְּהַאי אִתְּתָא אִי בְּאָחֳרָא, וְעַל דָּא לְנַכָּחַ אִשְׁתּוֹ וְלָא לְנַכָּחַ רִבְקָה** אבל לא היה יודע אם מזאת האשה או מאשה אחרת, ולכן התפלל לנכח אשתו היות והיא רעיתו והבנים שלו יהיו ממנה ולא כתוב לנכח רבקה.

אהבת יצחק לעשיו מחמת שהוא מינו

אָמַר הַהוּא רַבְיָא בְּרֵיהּ דְּרַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי אַמַּאי לָא רָחִים לֵיהּ יִצְחָק לְיַעֲקֹב כָּל כָּךְ כְּמוֹ לְעֵשָׂו אמר אותו תינוק בנו של רבי יהודה אם כן מדוע לא אהב יצחק את יעקב כל כך כמו שאהב את עשו, **הוֹאִיל וְהָוֶה יָדַע דְּזַמִּין אִיהוּ**

בגין דא יפקון מן

לְקַיְּימָא מִנֵּיהּ תְּרֵיסַר שִׁבְטִין כיון שהיה יודע שעתיד הוא להעמיד ממנו שנים עשר שבטים. **אָמַר לֵיהּ שַׁפִּיר קָאָמַרְתְּ, אֶלָּא כָּל זִינָא דָּחִים לֵיהּ לְזִינֵיהּ וְאִתְמְשִׁיךְ וְאָזִיל זִינָא בָּתַר זִינֵיהּ** אמר לו יפה אמרת, אלא לכך אהב יצחק את עשו כי כל מין אוהב את מינו ונמשך והולך מין אחר מינו. כי נטיית האדם לאהוב לזולתו נקבעת מצד השרשים העליונים שלו כי שם מקום האהבה האמיתית.

תָּא חֲזֵי, עֵשָׂו נָפַק סוֹמָק כְּמָה דִּכְתִיב בא וראה עשו יצא אדום מצד הגבורות כמו שכתוב (בראשית כה), **וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אַדְמוֹנִי כֻּלּוֹ וְגוֹ', וְאִיהוּ זִינָא דְּיִצְחָק דְּאִיהוּ דִּינָא קַשְׁיָא דְּלְעֵילָּא** והוא מינו של יצחק שהוא דין קשה שלמעלה בקדושה כלומר מצד הגבורות הקדושות ולכן, **וְנָפַק מִנֵּיהּ עֵשָׂו, דִּינָא קַשְׁיָא לְתַתָּא דְּדָמְיָא לְזִינֵיהּ, וְכָל זִינָא אָזִיל לְזִינֵיהּ** יצא ממנו עשו שהוא דין קשה שלמטה בס"א שהם כוחות החיצונים והקליפות מצד בגבורות החיצוניות שדומה למינו של יצחק וכל מין הולך למינו, **וְעַל דָּא רָחִים לֵיהּ לְעֵשָׂו יַתִּיר מִיַּעֲקֹב כְּמָה דִּכְתִיב,** ולכן אהב את עשו יותר מיעקב כמו שכתוב (בראשית כה) **וַיֶּאֱהַב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צַיִד בְּפִיו. כְּתִיב הָכָא כִּי צַיִד בְּפִיו, וּכְתִיב הָתָם (בראשית י') עַל כֵּן יֵאָמֵר כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צַיִד לִפְנֵי יְהוָה** כי עשו היה גבור מצד הגבורה והראיה כי היה צד חיות כתוב כאן בעשו כי ציד בפיו וכתוב בנמרוד כנמרוד גבור ציד לפני ה', והפירוש כמו שנמרוד היה מצד הדין קשה-מס"א, כך עשו.

יעקב היו כל מעשיו לשם שמים ולכן לא זזה ממנו השכינה

(ח"א קמ"ב ע"א) **תָּא חֲזֵי** בא וראה, **יַעֲקֹב כָּל עוֹבָדוֹי הֲווּ לְשָׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא** יעקב אבינו כל מעשיו היו לשמו של הקב"ה, **וּבְגִין כָּךְ קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֲוָה עִמֵּיהּ תָּדִיר** ובשביל זה הקב"ה היה עמו תמיד כמ"ש והנה אנכי עמך, **דְּלָא אַעְדֵּי מִנֵּיהּ שְׁכִינְתָּא** שלא סילק ממנו את השכינה כלל ועיקר. **דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְּקָרָא לֵיהּ יִצְחָק לְעֵשָׂו בְּרֵיהּ, יַעֲקֹב לָא הֲוָה תַּמָּן** שהרי בשעה שקרא יצחק לעשו בנו, יעקב לא היה שם, **וּשְׁכִינְתָּא אוֹדְעַת לָהּ לְרִבְקָה** והשכינה הודיעה זאת לרבקה ברוח הקודש, **וְרִבְקָה אוֹדְעַת לֵיהּ לְיַעֲקֹב** ורבקה הודיעה ליעקב כי רצון השכינה היה לברך את יעקב.

רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, תָּא חֲזֵי, אִי חַס וְשָׁלוֹם בְּהַהוּא זִמְנָא יִתְבָּרַךְ עֵשָׂו בא וראה, אם חלילה באותו זמן היה מתברך עשו הרשע, **לָא יִשְׁלוֹט יַעֲקֹב לְעָלְמִין** ח"ו לא היה שולט יעקב, והעולם היה תחת שלטון הקלי',

...ן גלותא ברחמי

ובכל יום ויום היתה תגבורת הקלי', עד שהכל היה נהפך לס"א. כי יעקב בא לתקן את חטא אדה"ר, ורבקה באה לתקן את חוה. ועשו הוא גלגול של הנחש, וכולם באו לתקן מה שקלקלו קודם, ואם הנחש שהוא עשו היה מתברך לא היתה תקומה ותיקון לעולם ח"ו. **אֶלָּא מֵעִם קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֲוָה** ולכן מאת הקב"ה היה שיתברך יעקב, כדי לתקן כל התיקונים שצריך, **וְכֹלָּא בְּאַתְרֵיהּ אֲתָא כְּדְקָא חָזֵי** והכל בא במקומו כפי הראוי להיות באותו זמן, ונתקן חטא אדה"ר. **תָּא חֲזֵי**, בא וראה (בראשית כה) **וְרִבְקָה אֹהֶבֶת אֶת יַעֲקֹב** כתוב, **וְהָא אִתְּמָר** והרי כבר נתפרש זה, כי רבקה היתה בגלגול חוה ויעקב גלגול אדה"ר, ובאה לתקן מה שעשתה בגלגול הקודם שהחטיאה את בעלה. **וּבְגִין כָּךְ שַׁדַּרַת בְּגִינֵיהּ דְּיַעֲקֹב**, ובשביל כך שלחה עתה עבור יעקב, שקודם היה בעלה, כדי שעתה יקבל את הברכות (בראשית כז) ואמרה לו **הִנֵּה שָׁמַעְתִּי אֶת אָבִיךָ מְדַבֵּר אֶל עֵשָׂו אָחִיךָ לֵאמֹר**.

ברכת יצחק ליעקב היה בפסח או ביוה"כ

וְעַתָּה בְּנִי שְׁמַע בְּקוֹלִי וגו' ולך ותקבל את הברכות. **בְּהַהוּא זִמְנָא, עֶרֶב פֶּסַח הֲוָה** באותו זמן ערב פסח היה, **וּבְעִי יְצַר הָרָע לְאִתְבַּעֲרָא, וּלְשַׁלְטָאָה סִיהֲרָא, רֵיזָא** (דף קמב ע"ב) **דְּמְהֵימְנוּתָא** שאז צריך היצר הרע שהוא שרו של עשו ס"מ, להתבער מן העולם ע"י שריפת החמץ, ולהשליט את השכינה שהיא סוד האמונה, והוא זמן שהלבנה מלאה ורבקה שהיא בחינת המלכות יש בידה כח לפעול. **וְעַל דָּא עֲבַדַת תְּרֵי תַּבְשִׁילִין** ועל זה עשתה רבקה שני תבשילין, אחד לזכר קרבן פסח-לבער את הס"מ ע"י שחיטתו וצלייתו, ואחד לקרבן חגיגה לחגוג עם השכינה כדי שיתברך יעקב.

רִבִּי יְהוּדָה אָמַר רבי יהודה חולק ואומר לא היה זה בפסח, אלא ביום הכיפורים, **רָמְזָא הָכָא דְּזִמְנִין בְּנוֹי דְּיַעֲקֹב לְקָרְבָּא שְׁנֵי שְׂעִירִים** ורמז כאן בשני התבשילין שני גדיי עזים, שעתידים בני יעקב להקריב שני שעירים ולא כבשים, **חַד לַיהוָה, וְחַד לַעֲזָאזֵל, בְּיוֹמָא דְּכִפּוּרֵי** אחד לה' ואחד לעזאזל, ביום הכיפורים. **וּבְגִין כָּךְ, קָרֵיבַת שְׁנֵי גְּדֵיֵי עִזִּים, חַד בְּגִין דְּרָגָא דִּלְעֵילָּא** ולכן הכינה רבקה שני גדיי עזים לעשות אותם ליצחק, אחד כנגד הגורל לה', בשביל מדרגה העליונה-הגבורה העליונה שהיא שורש יצחק שבקדושה, **וְחַד בְּגִין לְכַפָּיָא דְּרָגֵיהּ דְּעֵשָׂו, דְּלָא יִשְׁלוֹט עֲלֵיהּ דְּיַעֲקֹב** ואחד שהוא הגורל לעזאזל, כדי לכפות ולהכניע מדרגת עשו שהוא הס"מ, שלא תשלוט על יעקב אבינו, **וְעַל דָּא שְׁנֵי גְּדֵיֵי עִזִּים, וּמְתַרְוַיְיהוּ טְעִים יִצְחָק וְאָכִיל** ועל זה אמרה רבקה להביא שני גדיים, ומשניהם טעם יצחק ואכל, כי שניהם היו צריכים להתקן ע"י האכילה, לפי שיצחק ממדת הגבורה שבקדושה, ולכן אכל גם מהשעיר של החיצונים כדי לתת להם התמצית של הגבורות.

בשעה שאמר יצחק לעשו ואברככה לפני ה' נזדעזע כסא הכבוד

(ח"א קמ"ג ע"א) **תָּא חֲזֵי** בא וראה, **בְּשַׁעֲתָא דְּאָמַר יִצְחָק לְעֵשָׂו**, בשעה שאמר יצחק לעשו (בראשית כז) **וְצֵא הַשָּׂדֶה וְצוּדָה לִי צֵידָה, בְּה"א** ה' היתרה של ציד-ה, בסוד ה' של הוי"ה-רמז לשכינה, אמר לו שיצא לשדה של השכינה שהיא חקל תפוחין קדישין, היה אומר עשו שהולך שם להתפלל, ותצוד את השכינה ותביא אותה, כדי שנתברך מפיה, **וְאוּקְמוּהָ** ופרשוה רבותינו. **וְנַפָּק עֵשָׂו בְּגִין דְּיִתְבָּרֵךְ מִיִּצְחָק, דְּקָאָמַר לֵיהּ**, ויצא עשו כדי שיתברך מיצחק שאמר לו (בראשית כז) **וַאֲבָרֲכֵכָה לִפְנֵי יְהוָה, דְּאִלּוּ אָמַר וַאֲבָרְכָה וְלָא יָתִיר, יָאוּת** שאילו אמר יצחק לעשו ואברככה ולא יותר מכך, טוב הוא, שהרי יברך אותו רק כפי מדרגתו הראויה לו. **כֵּיוָן דְּאָמַר לִפְנֵי יְהוָה** אבל כיון שאמר לפני ה', **בְּהַהִיא שַׁעֲתָא אִזְדַּעְזַע כָּרְסֵי יְקָרָא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא** באותה שעה נזדעזע כסא הכבוד של הקב"ה, **אָמְרָה, וּמַה דְּיִפּוּק חִוְיָא מֵאנּוּן לְוָוטִין, וְיִשְׁתָּאַר יַעֲקֹב בְּהוּ** ואמרה וכי ע"י הברכות יצא אותו נחש-הס"מ מאותן הקללות, וח"ו ישאר יעקב בהם ויהיה מקולל לעולם.

כשיעקב נבנס ליצחק נבנס עימו גן עדן, וכשעשיו נבנס, נבנס עימו גהינם

בְּהַהִיא שַׁעֲתָא באותה שעה, **אִזְדַּמַּן מִיכָאֵל וְאַתָּא קַמֵּיהּ דְּיַעֲקֹב, וּשְׁכִינְתָּא בַּהֲדֵיהּ** נזדמן המלאך מיכאל שר החסד והברכות, ובא לפני יעקב כשנכנס אצל יצחק אביו והשכינה עמו, **וְיָדַע**

זוה"ר על הפרשה

יִצְחָק, וְחָמָא לְגַן עֵדֶן בַּהֲדֵיהּ דְּיַעֲקֹב, וּבִרְכֵיהּ קַמֵּיהּ וידע יצחק שהמלאך מיכאל נכנס, וגם ראה את גן עדן עם יעקב, וברכו לפני השכינה אך עדיין חשב שעשו טוב. **וְכַד עָאל עֵשָׂו, עָאל בַּהֲדֵיהּ גֵּיהִנֹּם** אמנם כאשר נכנס עשו, נכנס עמו הגיהנם, ועמו פלונית היא הנחש נוק' דס"מ. **וְעַל דָּא** ועל זה נאמר (בראשית כז) **וַיֶּחֱרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדוֹלָה עַד מְאֹד, דְּחָשַׁב דְּלָא הֲוָה עָשָׂה בְּהַהוּא סִטְרָא** שעד עכשיו חשב יצחק שלא היה עשו באותו צד של הס"א, ונצטער שהיה אוהבו עד עתה וטעה לחשוב שהוא צדיק, **פָּתַח וְאָמַר, וַאֲבָרֲכֵהוּ, גַּם בָּרוּךְ יִהְיֶה** (בראשית כז).

מימיו של אדם הראשון היה יעקב מזומן לקבל את הברכות

בְּגִין כָּךְ, אִזְדַּמַּן יַעֲקֹב בְּחָכְמְתָא וּבְעָקִימוּ משום כך נזדמן יעקב בחכמה ובעקמימות נגד עשו **דְּאַיְיתֵי בִּרְכָאן עֲלֵיהּ דְּיַעֲקֹב דְּאִיהוּ כְּגַוְונָא דְּאָדָם הָרִאשׁוֹן** שהביא את הברכות על יעקב שהוא כדוגמת אדה"ר, **וְאִתְנַטְלוּ מֵהַהוּא חִוְיָא דְּאִיהוּ שִׁפַּת שֶׁקֶר** ונלקחו הברכות מאותו נחש שהוא שפת שקר. **דְּכַמָּה שִׁקְרָא אָמַר, וְכַמָּה מִלֵּי דְּשִׁקְרָא עֲבַד** שכמה שקרים אמר לחוה וכמה דברי שקר עשה, שדחף אותה על האילן וכו', **בְּגִין לְאַטְעָאָה וּלְאַיְיתָאָה לְוָוטִין עַל עָלְמָא** כדי להטעותה ולהביא קללות על העולם. **בְּגִין כָּךְ, אַתָּא יַעֲקֹב בְּחָכְמָה וְאַטְעֵי לְאָבוּי, בְּגִין לְאַיְיתָאָה בִּרְכָאן עַל עָלְמָא** משום כך בא יעקב בחכמה, והטעה את אביו כדי להביא ברכות על העולם, **וּלְנַטְלָא מִנֵּיהּ מַה דְּמָנַע מֵעָלְמָא** וליטול מהנחש מה שמנע מהעולם בחטא אדה"ר, **וּמִדָּה לְקֻבֵּל מִדָּה הֲוָה** ומדה כנגד מדה היתה כאן. **וְעַל דָּא כְּתִיב**, ועל זה כתוב (תהלים קט) **וַיְאֲהַב קְלָלָה וַתְּבוֹאֵהוּ וְלֹא חָפֵץ בִּבְרָכָה וַתִּרְחַק מִמֶּנּוּ. עֲלֵיהּ כְּתִיב**, ועל הנחש כתוב (בראשית ג) **אָרוּר אַתָּה מִכֹּל הַבְּהֵמָה וּמִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה. וְאִשְׁתָּאַר בֵּיהּ לְדָרֵי דָּרִין** ונשארה בו הקללה לדורי דורות, **וְאָתָא יַעֲקֹב וְנָטִיל מִנֵּיהּ בִּרְכָאן** ובא יעקב ולקח ממנו את הברכות.

וּמִן יוֹמוֹי דְּאָדָם וכבר מימיו של אדה"ר, **אִזְדַּמַּן יַעֲקֹב לְנַטְלָא מֵהַהוּא חִוְיָא, כָּל הַנֵּי בִּרְכָאן** היה מזומן יעקב ליטול מאותו הנחש את כל אלו הברכות, **וְאִשְׁתָּאַר אִיהוּ בִּלְוָוטִין וְלָא נָפַק מִנַּיְיהוּ** ונשאר הנחש עם הקללות ולא יצא מהם.

מעשיות והנהגות מכלי ראשון שנשמעו מפי קודשו
של מרן הגאון המקובל
חכם **בניהו שמואלי** שליט"א
על רבותיו חכמי ישראל **'שרפי הקודש'**
ומה ששמע מפי קודשם על רבותיהם זיע"א

רבי יהודה צדקה זצוק"ל

גדול ונשגב היה רבינו יהודה צדקה זלה"ה. ענק היה הן בחריפות הן בבקיאות. משחר ימיו ניחן בתפיסה מהירה כעין הבזק, והיו נהירין לו כל חדרי התורה, כאילו הם פרושים לפניו על כף-ידו. עיניו כיונים על אפיקי ש"ס ומפרשים, וידיו רב לו בפלפול ובסברא, אלא שמרוב ענווה וצניעות היה מחזיק את חידושיו והארותיו כמוסים בליבו, שלא יבוא ח"ו לידי שמץ יוהרה והתנשאות, כדבר שכתוב: "בליבי צפנתי אמרתך - למען לא אחטא לך". ואמנם,

נתקיימו בו דברי חז"ל (מועד קטן ט"ז ע"ב) "כל העוסק בתורה מבפנים, תורתו מכרזת עליו מבחוץ", ולפעמים שלא בטובתו נודע לאנשים שסבבוהו מעט מגדולתו. וכבר העיד בו רבו הגדול, הגר"ע עטייה זלה"ה, אשר בעצם ענוותנותו הוא מאפיל ומסתיר כמה גדול ורב חילו באורייתא, שכן שביליו במים רבים אך עקבותיו לא נודעו.

בורח מן הפרסום

ראש הישיבה, הרב יהודה צדקה זצ"ל, היה אומר, ראו עד כמה גדולה הצניעות ומזיקה הפרסומת. אפילו בנרות חנוכה, שיש מצווה לעשות 'פרסומי ניסא', בכל זאת מניחים את החנוכייה בצד שמאל של הכניסה ומחוץ לבית. מה הסיבה לכך? בגלל הפרסום. צריך לדעת, שתמיד פרסום זה בשמאל ובחוץ, כי זה לא טוב. מי שצנוע, רק זוכה ומתעלה.

וכן, כתוב 'ויחי למך שתים עשרה שנה ומאת שנה, ויולד בן'. למה לא כתוב 'ויולד את נח', כמו שכתוב אצל אחרים? אומרים רבותינו 'בעלי התוספות', "מתושלח הצדיק נתן לו עצה, שלא ימהר לקרוא לו שם, כי אנשי אותו הדור היו מכשפים, ואם היו יודעים את השם שלו, היו עושים לו כישופים".

מכאן למדנו, שאם אדם רוצה להצליח, שלא יתבלט ולא יבקש להתפרסם.

בנוסף, האדם המתפרסם מעורר על עצמו קנאה וקטרוגים, ולשם מה הוא צריך את כל זה??

ראש הישיבה, הרב יהודה צדקה זצ"ל, תמיד היה מקפיד לברוח מן הפרסומת. לפעמים הוא היה רואה אנשים שהולכים בבוקר למקווה כאשר המגבת על כתפם, ואפילו על זה היה אומר הרב שהיות וטבילת המקווה היא תוספת מצווה שאדם עושה אינו צריך לפרסם את מעשיו. האם צריך לפרסם לכל העולם שהוא הולך למקווה?..

ים התורה והתלמוד

סיפר מורנו הרב שליט"א, שבישיבת "פורת יוסף" לא היה להם חופש, אלא רק בחג הפסח ובחג הסוכות. החופשה של סוכות החלה, החל מראש השנה, לפי שראש הישיבה סבר ש"בעשרת ימי תשובה כולם הולכים ללמוד, ואין חשש שהבחורים יתבטלו - ובכך יחשב להם עוד כמה ימי פגרה". ואכן, בהשראת ימי הדין כולם היו יושבים ולומדים בריכוז רב, ועסוקים בתשובה ומעשים טובים שהם כתריס בפני הפורענות.

בשנים מאוחרות יותר, התחיל ראש הישיבה חושש שמא יהיה קצת רפיון אצל הבחורים, ולכן ביטל את

רבי יהודה צדקה זצוק"ל

חופשת עשרת ימי תשובה. במהלך השנה אם היה לאיזה מי מהתלמידים צורך לצאת ולהתאוורר, ראש הישיבה היה משלם כסף לפי הצורך ושולח אותו לנפוש כדי צרכו. פעם בט"ו באב ראש הישיבה לקח את התלמידים לנפוש מעט, ותוך כדי הטיול שאל ראש הישיבה זצ"ל את מורנו הרב שליט"א אם ירצה ללכת איתו לים. ענה לו מורנו הרב, שהוא אף פעם לא היה בים. ראש הישיבה שאל אותו, "איך יתכן הדבר שלא היית עד כה בים?" וענה מורנו הרב, שלא היה ניחא ליה לאביו, רבינו שלום שליט"א, בהליכה לים או לבריכה, ולכן אף פעם לא הלכו. וכל זה, כדי לעשות נחת רוח לאביו שליט"א. וכאשר כל החברים של רבינו היו הולכים לים, הוא לא היה הולך וממלא רצון אביו.

רבי יהודה צדקה זצוק"ל עם יבלחט"א רבינו בניהו שליט"א בישיבת 'נהר שלום'

רבני 'נהר שלום' בתפילה על ציונו

ומדוע לא רצה אביו בכך? כיון שאם יש את ים התורה וים התלמוד, מה העניין והצורך בים?..

פעם אחרת, בט"ו באב, אמר ראש הישיבה למורנו הרב שליט"א, שילכו יחד לעיר החדשה עמנואל, שנבנתה באותם ימים. הרב שם לב שראש הישיבה צועד לכיוון ה'תחנה מרכזית', אך התחבט בעצמו מה הדרך שאלך בה, מאחר והוא לא עלה על אוטובוסים מעודו, כיון שקיבל הנהגה זו מרבי מאיר אבוחצירא זי"ע. מן השמיים סייעו בידו ופנה לרבי יהודה צדקה ואמר "כבודו, יש לי כאן חבר עם מונית. אלך לבקש ממנו, וייקח אותנו". וכן ניגש לבעל מונית אחד וביקש ממנו שיאמר שהוא חבר שלו, ויהיה איתם כל היום, ובסוף היום יתן לו את התמורה לעבודתו. וכך היה.

אבק שלא נותן לישון

סיפר מורנו הרב שליט"א על ראש הישיבה, הרב יהודה צדקה זצ"ל, שסיפר להם, שיום אחד, כשהלך לישון, נזכר שאותו יום הוא שוחח עם מישהו, וחשב שאולי היה בדבריו 'אבק לשון הרע' על איזה יהודי. הרב סיפר, שלמרות שכבר היה במיטה, הוא לא הצליח להירדם בלי לחזור בתשובה על כך. הוא לבש חזרה את בגדיו, יצא לטלפון הציבורי ברחוב, לפי שבאותה תקופה לא הכניס ראש הישיבה את מכשיר הטלפון לביתו. והתקשר לאותו אחד לבקש ממנו מחילה. רק לאחר שעשה תשובה ווידוי, חזר הביתה. כי איך יוכל לישון כשהחטא הזה בידו?..

מן - דבר יום ביומו

פעם, סיפר ראש הישיבה, הרב יהודה צדקה זצ"ל, שלא היה לו בבית שום דבר לְשבת. ואמר לאשתו, "מה יש להיום?"

"יש לי קצת אורז, אבל השארתי אותו לילדים ליום ראשון," ענתה הרבנית.

" נבטח בשם ה', ונכין התבשיל לכבוד שבת כמאמר חז"ל ברוך ה' יום יום" אמר הרב.

"ומה נעשה ביום ראשון?" היא שאלה.

"ישלח ה' עזרו ממעל בזכות כבוד השבת".

בישלה הרבנית את האורז לכבוד שבת, וביום ראשון בבוקר בא יהודי אחד מבגדד אל הרב ואמר לו, "שלחו איתי חבילה בשבילך".

בתוך השק היו כל מעדני עולם: חיטה, אורז, שעועית וכו'. ששלח אביו של ראש הישיבה שהיה סוחר בעיר בגדד שבעירק, ומידי תקופה היה שולח לו חבילות מכובדות. סיפר מורנו הרב שליט"א, שכשהיו נבחנים אצל ראש הישיבה, היה אומר לתלמידים, "מי שיצליח בבחינה, אתן לו 'מַן' שנקרא בערבית 'מַן אֶלְשַמַע', מַן מִן השמיים..". והוא מַטְעַם מאותו סוג מטעמים שאביו היה שולח אליו.

מטבע ברכה

הרב יהודה צדקה זצ"ל סיפר, שכשהגיע האדמו"ר מגור לביקור בארץ בשנת תרפ"א, הוא היה ילד בגיל תשע. כמו רבים מבני ירושלים, הוא הלך לאדמו"ר מגור להתברך, ועמד בתור עד חצות לילה.

כשנכנס, אמר לו האדמו"ר מגור, "אתה רוצה ברכה? אין ברכות חינם. תגיד לי, כמה פרקים יש במשניות מסכת שבת?"

"עשרים וארבעה פרקים", ענה יהודה הקטן.

"וזאת למה?" שאל הרבי.

"לא יודע למה..". השיב הילד.

"לך תשאל, ואז תבוא ואתן לך ברכה". אמר לו הרבי.

הלך הילד לביתו של ה"כף החיים" שנהג לקום 'בחצות', ודפק על דלתו. שאל אותו ה"כף החיים", "מה רוצה כבודו?"

"כבוד הרב, למה יש עשרים וארבעה פרקים במסכת שבת?" שאלו יהודה הקטן.

"כנגד כ"ד קישוטי כלה," השיב לו ה"כף החיים". הודה לו הרב יהודה, ומיד חזר לבית האכסנייה של האדמו"ר מגור.

"כבר הבאת תשובה? כל כך מהר?" התפלא הרבי.

"כן. כ"ד פרקי משניות שבת הן כנגד כ"ד קישוטי כלה". הרצה הרב יהודה את תשובתו.

"בוא, ואתן לך מתנה," אמר האדמו"ר. הוא ברכו בחום, הניח מטבע בידו, ואמר לו, "זה יהיה לך לברכה ממני, ואתה תצליח".

סיפר ראש הישיבה, שבאותו הלילה לא הצליח לישון מרוב התרגשות, ובבוקר, כשהלך לישיבה ('פורת יוסף') ללמוד, התנמנם בשיעור.

"איפה היית אתמול? למה לא ישנת?" שאלו המלמד, רבי עזרא עדס זצ"ל.

"הייתי אצל הרבי מגור," הוא ענה.

"ומה הביא לך?" שאל הרב עדס.

"מטבע," הוא ענה.

"הוא מוחרם," אמר רבי עזרא. הוא לקח ממנו את המטבע, ולא החזירה לו.

"תלמד בלילה לישון, בכדי שתוכל ללמוד ביום," הוא אמר לו.

חכמי ורבני ישיבת 'פורת יוסף'

היכל מרן הבית יוסף

ההלכה היומית שע"י מוסדות המיישר

צביעה באוכלין / משקים – סי' שכ

האם מותר לצבוע מאכל / משקה ע"י תבלין וכדו' ?

מבואר בשו"ע (סי' שכ סעי' יט) שמותר ליתן כורכום בתבשיל, משום שאין צביעה באוכלין.

אמנם דעת הבא"ח (ש"ב פרשת פקודי ס"ג) שבאוכלים אם אין כוונתו לצבע אין איסור צביעה, אבל אם כוונתו לצבע אסור, ובמשקים יש איסור צביעה גם אם אין כוונתו לצבע.

אמנם דעת השו"ע (שם), שאין צביעה בין באוכלים ובין במשקים, [כיון שעיקר כוונתו לענין הטעמת המאכל או המשקה ולא לצבע] וכ"כ בחזו"ע (שבת ח"ה ע"מ לב).

ולכאורה כוונת מרן שאע"פ שמתכוון לצבע מותר כיון שס"ס גם משביח את המאכל, [וכן נראה מדברי היבי"א (ח"ב סי' כ' אות א - ו ע"ש), וכן מבואר בדברי המנוח"א (ח"ג עמ' טו) בכוונת דברי השו"ע, כיון שבשו"ע שהתיר כתב כורכום, וכורכום הוא דבר שעשוי לצבע, וכן דעת הגרשז"א (מובא בשש"כ פי"א הע' קנח ע"ש)], אמנם באופן שהוא רק צובע את המאכל ללא תוספת בטעם, יתכן ויש מקום להחמיר ע"פ דברי הדרכי משה (סי' שכ ס"ק ב) בשם המהר"י מינץ, והשש"כ (פי"א הל' לט) והבא"ח (הנ"ל) והמנוח"א (לקמן).

האם יכול לערב ביין הלבן מעט יין אדום כדי שיוכל לקדש ביין אדום ?

ועצם השאלה מתחלקת לב' חלקים.

א. יש לדון מדין קידוש, האם מועיל הצביעה של היין, או שצריך בדווקא את היין האדום ולא יועיל הערוב.

ב. מדין צביעה במשקים.

א. נחלקו האחרונים האם מועיל שיערב ביין הלבן מעט יין אדום כדי לקדש על יין אדום, לצאת ידי חובת דעת הרמב"ן המובא בשו"ע (סי' ערב ס"ד), דעת המנוח"א (ח"ג עמ' יז) שמועיל לערב כדי שיחשב שקידש על יין אדום, וכן דעת שבט הלוי (ח"י סי' נו) וכן דעת השש"כ (פמ"ז הע' פט), אמנם דעת השולחן שלמה (ריש סי' ערב בהע') שאליבא דהרמב"ן שהביא השו"ע שלא מקדשים על יין לבן, לא יועיל שיצבע ע"י מעט יין אדום, דהוי כמו אתרוג שיש עליו מראה שחור ויצבע אותו כמראה אתרוג, שפסול, וכ"כ בהלכה ברורה (חט"ז עמ' שצד).

ב. ומדין צביעה כבר ביארנו דעת הבא"ח (שם) שסובר שיש צביעה במשקים, ועוד שלפי דעת המנוח"א (שם) הגם שאין צביעה במשקים גם כשמתכוין לצביעה, אמנם כאן שכל כוונתו רק לצבע ואין כוונתו כלל להשביח את המשקה, אוסר בזה, אמנם דעת החזו"ע (שבת ח"ה עמ' לו) שמותר ואין בזה צביעה משום שאין צביעה במשקים כלל, וכן דעת ההלכה ברורה (שם).

ולכן המקל יש לו על מי שיסמוך, אמנם העצה הטובה ביותר לשים את היין האדום ועליו לשפוך את היין הלבן, שבאופן כזה הוא לא צובע את המשקים אלא נצבע המשקה ממילא, ומותר גם לסוברים שיש צביעה במשקים [וכן יש לעשות בתמצית תה פטל וכדו'].

ועדיין צ"ב אם כל כוונתו לצביעה מה יועיל שיתן קודם את היין האדום ולאחר מכן את היין הלבן.

האם מותר לנגב ידיו המלוכלכות בדם או בתותים וכדו' במפה ?

כתב בשו"ע (סי' שכ סעי' כ) יש מי שאומר שהאוכל תותים וכו' צריך ליזהר שלא יגע בידיו [כשהם] צבועות, בבגדיו או במפה.

ועוד כתב בשו"ע (סי' שכח סעי' מח) אסור להניח בגד על מכה שיוצא ממנה דם.

בפשטות כוונתו שבשני אופנים אלו אסור משום צובע, אלא שבאחד נקט לשון יש ליזהר, ובשני נקט לשון אסור.

אמנם כתב בחזו"ע (ח"ה עמ' טו - כב) שבשני אופנים אלו הם רק משום חומרא ומעיקר הדין מותר, כיון שכל דבר שאינו מתכוון אע"ג שהוא פסיק רישיה, אם לא ניחא ליה והוא איסור דרבנן מותר, כלומר אם עושה פעולה א' כגון ניגוב ידיו המלוכלכות במפה, ואינו מתכוון ללכלך אותה אלא רצונו רק לנקות את ידיו, וצביעת המגבת הוי דבר שאינו מתכוון, ואע"פ שהתוצאה ודאית שהמפה נצבעת, וזהו הנקרא פסיק רישיה, אם הוא באיסור דרבנן מותר.

אמנם דעת המשנ"ב (ס"ק כה'), שפסיק רישיה דלא ניחא ליה אף בדרבנן אסור, וכן סוברים הכה"ח (סי' שיד' אות טו'), והאורל"צ (ח"א סי' כה'), והבא"ח (ש"ש פרשת וארא ס"ו), וכן סובר ההליכות שבת (ח"ב עמ' רנה' הע' מב'), ולדעתו אף לגר"ע אין להקל בכך לכתחילה, אלא המיקל יש לו על מי שיסמוך.

ועכ"פ דין זה של פס"ר דלא נח"ל בדרבנן אם הוא מותר או לאו, הוא נידון ארוך שיש בו ראיות מוצקות לכאן ולכאן, וי"א שבאופנים מסוימים חז"ל התירוהו, ובשאר אופנים לא התירוהו, ויש חולקים.

מעשה ביד סופר

שאלות אקטואליות מבית הדין

בעניני חרשן משפט

בעריכת הרה"ג רבי **יעקב כהן** שליט"א

מאברכי מוסדותינו

העקיצה של הדולרים

שאלה: ראובן הראה לחבירו שמעון שטרות דולרים, וסיפר לו כי תייר שבא עתה מחו"ל מחפש מי שיקנה ממנו את הדולרים כדי שיהיה לתייר איך להתנייד בארץ, וסיפר לו כי התייר הציע לקנות את הדולרים בזול מהנסחר בשוק, זה העיר קצת את חשדו של ראובן שמא אין זה אלא דולרים מזוייפים, אך שמעון התבונן בהם היטב ואמר לראובן כי הוא מכיר את הסימנים של הדולרים שאינם מזוייפים, והם נמצאים גם בשטרות אלו. ראובן סמך מאוד על דבריו של שמעון ורכש את הדולרים, ולמחרת התברר לראובן כי התייר וסיפורו אינו אלא 'עקיצה' וכל הדולרים מזוייפים, כעת תובע ראובן את שמעון שעל סמך דיבורו הוא קנה את הדולרים ועליו לשלם לו את ההפסד.

תשובה: אם היה נראה בבירור שראובן קונה את השטרות רק בגלל העצה של שמעון, על שמעון לשלם לו את ההפסד.

הנימוק: הגמרא (ב"ק צט:) הביאה מעשה באשה אחת שהראתה דינר לרבי חייא לבדוק את טיבו ואמר לה רבי חייא שהוא טוב, למחרת התברר לה שהוא מזויף ובאה לפני רבי חייא, אמר רבי חייא לרב לך תיקח ממנה את הדינר ותן לה תמורתו דינר טוב ותרשום בפנקס שלי שדינר זה הוצאתי על עסק ביש. אמנם הגמרא שם מבארת כי רבי חייא היה פטור מלשלם לה אך לפנים משורת הדין הוא שילם לה. ועוד איתא שם על ריש לקיש שהראה דינר לרבי אלעזר ואמר לו רבי אלעזר שהוא דינר טוב אמר לו ריש לקיש "ראה שעליך אני סומך" היינו על אחריותך אני לוקח את הדינר רק אם תאמר שהוא טוב. ולמעשה פסק הש"ע (סי' ש"ו) שיש בזה חילוק שאם הראה לחלפן דולרים שזה עבודתו והוא בקי בזה את הדולרים והחלפן הסתכל ואמר לו שהם טובים ולאחר מכן התברר שהם מזוייפים, אם החלפן נתן לו עצה בחינם וטעה הרי הוא פטור ואם לקח שכר על כך הרי החלפן חייב. אבל אם הראה לסתם אדם שאינו בקי אפילו אם היה זה בחינם הרי הוא חייב ובתנאי שאמר לו "ראה שעליך אני סומך" או שהדברים מוכיחים שעליו הוא סומך.

לזכרון עולם בהיכל ה'

ר' שלום אהרון בן רחל

גבריאל בן מסעודה

מרדכי בן חביבה

רות בת שרה

העולם הזה הבל ורעות רוח

עולם הזה ועולם הבא

"ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרוש את ה'. ויאמר ה' לה שני גויים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאום מלאום יאמץ ורב יעבוד צעיר". (בראשית כה, כב - כג) רבותינו דרשו לשון ריצה כשהיתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר, יעקב רץ ומפרכס לצאת. דבר אחר, מתרוצצים זה עם עם זה, ומריבים בנחלת שני עולמות. (רש"י). "שני גויים בבטנך" - שני גויים נבדלים בדעות ונבדלים במלכות. יעקב זכה בעולם הבא ועשיו - בעולם הזה (עיין ספורנו).

יש עולם הזה ויש עולם הבא, יש אדם שתכליתו - העולם הזה, ויש שתכליתו - העולם הבא. על זה נאבקו והתרוצצו יעקב ועשיו עוד במעי אימן (ועד עצם היום הזה ועד ביאת גואל צדק).

העובר, כשהוא במעי אימו שהוא מקום הימצאות העובר ט' חודשים, נמצא בחוויה שדומה לחיי עולם הזה. שהרי שני מקומות אלו זמניים, ובהם מכינים עצמם קודם היציאה. אם כן, אותה שאלה על תכלית העולם לכאורה קיימת גם אצל עוברים, אלו אשר נמצאים בתוך מעי אמן, עולם זמני של ט' חודשים. גם הם יכולים לשאול את עצמם, קודם היציאה לאויר העולם: לאן? האם יש חיים מעבר למוכר ולידוע כאן? אכן, העולם הזה דומה לתשעה ירחי לידה, שגם הוא, כמוהו, הוא מקום זמני ולא תכליתי, מקום אמצעי בלבד, שבו מכין עצמו אל חיי העולם הבא. (עיין גשר החיים).

העולם הזה הוא ללא ערך עצמי

מי שיתבונן היטב, יבחין ויודה שאין כבר מה להתלהב מהעולם הזה שהכל בו יחסי. לעומת עולם הנצח, שבו נהנים מזיו השכינה. כשאדם עדין צעיר, הוא רץ, קופץ, משתולל, חי את החיים במלואם כל רגע. אין לו זמן או ענין להתבונן. אבל כשגדלים קצת יותר, מתחילים להרגיש שהעולם הזה אינו תכלית החיים. ולא בכדי נקרא 'עולם השקר' - אלא מפני שהוא למעשה עולמו של עשיו. ככל שהזמן והעולם הזה עוברים, כך גם אנו עוברים מן העולם.

ולכן יש לדעת, כשאוחזים בעולם האמת, גם כל הצרות והיסורים מתגמדים, כי חיים בידיעה שזהו עולם חולף ואמצעי בלבד. **כשאוחזים באור האורות של הנצח, האמת, והנשמה, כבר לא מתלהבים מאור הניצוצות של העולם הזה.** כל העושר וההצלחה בטלים ליד אורו המבהיק של הנצח, של התורה והאמת. אין כבר טעם להתייחס לעניינים אלו, כי הוא כל כך קטן ליד הנצח.

התקוה לחיי עולם מגמדת את צער עולם הזה

כשבוחרים בעולם הבא, העולם הזה כבר לא ניכר ולא מפריע. למה הדבר דומה? לאחד שזכה בפרס הגדול והודיעוהו לבוא ולקבלו. שש ושמח, רץ לשם, כל הדרך חייך. גם אם נפל או מעד - 'לא נורא, שטויות, ממשיכים' - שום דבר לא מפריע. אף אחד כבר אינו מציק או מעכב. וכל זה, משום שהוא בדרך לזכות בזכיה הגדולה. וכך גם כשנמצאים בדרך לזכות לחיי הנצח, שום דבר אינו כואב ומפריע כל כך.

כשיש לאדם עולם הבא יש לו גם נחמה מכל ייסורי העולם הזה. אבל מי שיש לו רק העולם הזה, אין לו כל נחמה. כי כל יום שעובר - מת. דהינו שקובר כביכול עוד יום. ואילו כשחיים את הנצח, כל יום חיים ומתקרבים לתכלית שאליה כוספים. ויתר על כן, כי היום שחי חיים אמיתיים מתלווה אליו במסעו הנצחי, כלומר, כל המצוות והמעשים טובים שעשה - באים ומלווים אותו לנצח, אותו יום לגביו אינו מת בכלל.

עבד מול בן חורין

כתוב בתהילים (קט"ז) "כי אני עבדך, אני עבדך בן אמתך, פתחת למוסרי". והנה, יש שני סוגי עבדים. אחד - שהיה בן חורין ונמכר להיות לעבד. בנוסף, יש גם עבד שמעולם לא היה בן חורין. והוא, שאמו היתה שפחה והוא נולד בבית אדוניו. ויש הבדל בין שני סוגי עבדים אלו. כי אותו אחד שהיה פעם בן חורין ונעשה עבד אחר כך, הרי טעם פעם טעם חרות בחייו, ובהכרח שנשאר לו ניצוץ של בן חורין, שאי אפשר לבטלו כליל. מה שאין כן בזה שנולד עבד, ולא טעם טעם חירות מימיו, הרי הוא עבד גמור שאין בו כל זיק וניצוץ של חרות. וזהו שאמר דוד המלך ע"ה: **"אני עבדך בן אמתך" - שעבדותו לקב"ה הוא כמו עבד שנולד לשפחה בבית אדונו, שאין בו שום ניצוץ של הרגשה ורצון חירות עצמית כלפי הקב"ה.** וממשיך דוד המלך ע"ה: ושמא תאמר, הרי מצד רצונו וטבעו של האדם, רוצה הוא להיות בן חורין, ולא משועבד לזולתו, שבאופן טבעי אי אפשר לאדם לסבול עול עבדות. על זה אמר: "פתחת למוסרי", דאדרבה, העבדות להקב"ה **פותח** את המוסרות והכבלים, שבהם הוא קשור לרצונות ולתאוות גופו. שככל שמדרגת השעבוד והעבדות לקב"ה רבה יותר, כך הוא מדת ההשתחררות ממוסרות השעבוד הכובלים את האדם להיות עבד לתאוותיו ולרצונות העולם הזה. וזה שאמר: "אני עבדך בן אמתך פתחת למוסרי", כלומר, אחרי שאני עבד גמור לקב"ה ומשעובד אליו בתכלית, נפתחו לי כל המוסרות, ונעשיתי בן חורין גמור.

איתא בסנהדרין (צט:), "אמר ר' אלעזר, כל האדם לעמל נברא, שנאמר: 'כי האדם לעמל יולד'" (איוב ה', ב'). מתכלית האדם לטרוח ולעמול, כלומר: **מהותו - בחינה של "עבד", אך יכול לבחור את עבדותו.** ולכן, אם זכה, עמל בדברי תורה ונעשה עבד לקב"ה (כדברי רש"י שם). ואם לא זכה - עמל ונעשה עבד בדברים בטלים. והוא שאמרו, "כל המקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, וכל הפורק ממנו עול תורה, נותנים עליו עול מלכות ועול דרך ארץ" (אבות ג', ה'). האדם לעמל יולד, ומחויב לעמול באחת מן השתיים: אם עול תורה, אם עול דרך ארץ. אבל המושג "חופש" אינה שייכת באדם בחיי חיותו, אלא רק ב'מתים חופשי'.

אין לברוח מעול, כי זהו מהותו בעולם הזה. אם תברח מעול פרנסה, תפגוש בעול בריאות. תברח מעול בריאות - תפגוש בעול חינוך הבנים או עול שידוכים או עול שלום בית. כי העולם הזה נקרא עולם המעשה.

חירות אמיתית

החירות האמיתית הוא עצם עול ההדבקות בהקב"ה, ולאו דוקא חיי עונג ונוחיות גשמית. שנו חז"ל: "כך דרכה של תורה, פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה". (אבות ו', ז') ועל זה אמרו: "אשריך וטוב לך" - אשריך בעולם הזה וטוב לך בעולם הבא. ועוד אמרו (שם ו', ג'), "אל תקרא חרות אלא חירות שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה". עצם זה שהוא עוסק בתורה כאשר נמצא במצב של חסר גשמי - זו ההוכחה שאינו משועבד לגשמיות. כי אם הוא לומד תורה מרוב כל, עדין איננו יודעים אם הוא בן חורין. אדרבה, פעמים רבות הוא עדין עבד נרצע לצרכיו הגשמיים.

גורמים משוללי-חירות

אדם במהותו חסר ונזקק, כלומר - עבד לצרכיו ההכרחיים. שהרי הוא נשלט על ידם ותלוי בהם, כגון אכילה, שתיה, שינה, וכו'. שבלעדיהם אינו יכול לחיות, וחייו אינם חיים. במהותו האדם אינו יכול להיות בן חורין - חופשי אמיתי, וככל שנזקק ותלוי יותר לדברים שמשפיעים על הרגשתו, כך הוא עבד נרצע ומוגבל לצרכיו ההכרחיים. לדוגמא, מי שחייב לעשן - הרי בנקודה זו הוא עבד. שבלעדי הסגריה נמצא חסר ונשלט בדבר. הצורך הזה שולט עליו. כל הרגל שמתרגלים אליו, הרי אנחנו נעשים עבדים לאותו הרגל. כל אהבה לעולם הזה שאנחנו מוסיפים - הרי אנחנו משתעבדים להבל של העולם הזה.

הרמב"ם (בהלכות סנהדרין פ"י ה"י) כותב שאין ממנים דיינים שהם נבהלים על הכסף שלהם, אלא דיינים שגם אם פגעו ברכושם, אינם נבהלים. לפי שהעולם הזה אינו כל חייהם, כי העיקר אצלם הוא העולם הבא. (ואכן, רבים הסיפורים על דיינים צדיקים, אשר לא היו בהולים על ממונם כלל, והממון לא ניהל אותם כהוא זה. כגון הרב ניסים קרליץ זצ"ל, ועוד.)

(מעובד מספר אור ההר)

ואלה יעמדו על הברכה

עידו בן רחל	גיל בן אסנת	טל בן מדי	אליהו בן סאלמה	ורד בת יסמין	איל בן יסמין	שילה בן נטלי חיה
ירמיהו בן ויקטוריה	מאיר בן מדי	רות בת נעמי	לתרומות והנצחות	03-5520004	מרדכי בן נטלי חיה	יניב בן משה

פריטים טמונים - פרשת תולדות

ברכת יצחק ליעקב - טל השמים, שפע הארץ, דגן ותירוש - מצאו בתמונה 15 פריטים מהפרשה!

הפריטים שעליכם לחפש:

1. טיפות טל - "מִטַּל הַשָּׁמָיִם".
2. שדה תבואה - "וְרֹב דָּגָן".
3. שיבולת חיטה - ברכת השפע בארץ.
4. כרם ענבים - "וְתִירֹשׁ".
5. אשכול ענבים - ברכת היין.
6. עץ זית - "מִשְּׁמַנֵּי הָאָרֶץ".
7. זיתים - פירות הארץ.
8. מעיין מים - ברכה וחיים בארץ.
9. באר - הבארות שחפר יצחק.
10. עפר - הפלשתים סתמו את הבארות בעפר.
11. אוהל - "יעקב איש תם יושב אוהלים".
12. סיר נזיד - נזיד העדשים.
13. כיכר לחם - "לחם ונזיד עדשים".
14. קשת - עשו איש יודע ציד.
15. גדי עזים - רבקה מכינה מטעמים.

האם תצליחו לגלות את כולם? **בהצלחה!**

מצא את ההבדלים

"וַיָּבֵא לוֹ מַטְעַמִּים וַיֹּאכַל"

יעקב אבינו מגיש ליצחק אביו את המטעמים כדי לקבל את הברכות, בזמן שעשו נמצא בשדה.

התבוננו היטב ומצאו את 15 ההבדלים בין התמונות!

יש לכם פתרון? הזדמנות לזכות בפרסים מפתיעים! - שלחו את התשובות הנכונות למייל Office@mrbs.co.il

או לפקס 077-4701119 והיכנסו להגרלה-בהצלחה!

תורני הרשב"י

דברי תורה

דרך אורו של הרשב"י

בזוהר הקדוש

פרשת תולדות

תיקון המידות בטרם יהיו ניכרים

נאמר בפסוק "ויהי עשיו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אוהלים" (בראשית כה:כז). ויש להבין מדוע כל הגנאי שמגנה התורה את עשיו הרשע הוא רק בזה שהוא איש שדה, הרי הוא עבר על חמש עברות וכל ימיו שיקר את אביו, ולמה כתוב עליו רק **'איש שדה' היינו איש שנהנה לצוד חיות ותו לא מידי, וכי זה רק מה שיש לספר על עשיו הרשע הרי ישנם עברות חמורות שהתורה צריכה להדגיש את רשעותו בהם** לכאורה, וכמו"כ צריך להבין מדוע אצל יעקב אבינו לא נאמר אלא איש תם יושב אהלים ותו לא מידי, אולם אומר רבי יחזקאל לוינשטיין שצריך לדעת שהתכונות הרעות הקטנות שיש לאדם, הם הם אשר מביאים אותו למעשים הרעים ביותר, וכדי להגיע למעשים הרעים ביותר, לא צריך כי אם לא לשבור את התכונות הרעות בתחילתן, ואז אפשר להגיע חלילה לדברים גרועים ביותר, אם בצעירותו הוא לא מוותר על תענוגות מסויימים או מידת ילדות מסויימת אינו יכול לדעת היכן תסתיים לו מידה זו בהתבגרותו.

ועל זה נאמר 'חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה' (משלי כב, ו). ונאמר 'כחיצים ביד גיבור כן בני הנעורים' (תהילים קכז:ד). והיינו אם יש סטייה קלה לחץ כאשר יוצא מיד היורה בקשת, אזי ככל שיותר מתרחק גודל הסטייה לצד ולא למטרה, כן הם בני הנעורים אם לא מיישרים את המידות לדרך העולה בית אל, הרי שבהתבגרותו נעשית המידה גרועה יותר ויותר לפי שכבר אין את כח הצעירות לעבוד בתוקף על מידותיו, ורק מי שהרגיל עצמו תמיד לשעבד את מידותיו ולהעביר עליהם הרי שמידותיו משתבחים מיום ליום.

לפי שידוע שתמיד ישנם נערים צעירים שיש להם כביכול 'השגות' על המידות של ההורים שלהם וסבורים שהוריהם לקויים במידה מסויימת או מידות מסויימות (ואף שאסור לחשוב כן, אלא כל דבר שההורים עושים מצווה לכבדם ולומר בליבו שגם העבירה מצווה היא, וכן שמעתי ממרן הגרע"י פעם בשיעורו לגבי בנים בעלי תשובה להורים לא שומרי תורה שכל עבירה שאביו עושה יחשוב שזה מצווה...) ולפעמים יש צדק בדבריהם שהוריהם צריכים לתקן עניינים מסוימים מ"מ הם צריכים לדון את הוריהם לכף זכות שזה טבע שנולדו עימו וקשה להתגבר עליו, או לחשוב שמהלך חייהם הביאם לזה. ועוד שעם התבגרות הגיל נעשה יותר קושי בעבודת המידות, וביותר הם צריכים להבין שאינם יודעים שגם הם עצמם צריכים לתקן כבר מעכשיו את אותם מידות (ואת שאר המידות) אצלם כי אם לא יעבדו מאוד קשה ובמסירות על מידותיהם, ויעשו זאת בשמחה ואמונה ונחישות, הרי שגם מידותיהם שלהם אמורות להיות כאותם מידות של הוריהם לפי שאין הילדים דומים רק בצורתם להוריהם אלא גם בתכונותיהם. וכל תכונה בעולם יש לה צד חיובי וצד שלילי ויש לדעת כיצד לקחתה רק לצד החיובי.

ובכלל יש להיזהר מאוד שלא לדון לכף חובה כל יהודי באשר הוא לפי שאם היה לך את אותם טבעים גנטיים שישנם לחברך יכול להיות שגם אם היית עובד על מידותך לא היית מצליח להיחלץ מאותם מידות רעות, אחר **שהמידות מוטבעים בנפש של האדם, ואם לא יתקנם הרי הם עוברים לבניו אחריו** ג"כ ואין אשמה על האדם שכך הם מידותיו, כלומר יתכן שיהיה אדם שבגילגול זה הרי הוא עושה את כל יכולתו ונקרא צדיק שלם, ואף שלא הגיע ליעדים גבוהים, מ"מ אין הם נדרשים ממנו מחמת שלפי המידות והטבעים שקיבל בלידתו ומהותו לא שייך לתקנם ולשנותם עד הקצה הטוב, (על אף שהוא כן צריך לשאוף ולהילחם להגיע עד לקצה הטוב) ולעומתו יש אדם שמתנהג הרבה יותר טוב הימנו והגיע להישגים גבוהים אולם במה שצריך לעבוד על עצמו ולתקן את נפשו ומלבושיה, לא עבד די צרכו והרי זה פחות מן אותו אדם שיש לו המידות הרעות והתקדם לפי יכולתו.

והוא מה שדרשו רבותינו על הפסוק 'הוא משה ואהרן' 'הוא אהרן ומשה' שאף שאהרן אינו בדרגתו של משה רעיא מהימנא, עכ"ז אהרן הגיע לקצה היכולת של התיקון שהיה נצרך בעולם הזה כמשה כל אחד לפי מהותו שלו, ואף שנכון הדבר שיש מעלה למי שיש לו מידות טובות מהבחינה הזאת שיש עניינים מסויימים שיש לו סימן שכבר מידותיו נעשו מתוקנים בגילגולים קודמים, **מ"מ כל אדם נבחן לפי מה שזוכה לתקן בגילגול זה וזה בחינת חלקו לעולם הבא בכל גילגול בפני עצמו** ג"כ ויעויין בענין בחינה של קליפת הפרי מה שנתבאר בזה.

ולכן כתוב בספר שערי קדושה שהמידות של האדם הם השורש של המצוות לפי שאם המידות והרצונות והנטיות של האדם מתוקנים, הרי הוא שואף לטוב ולקיום המצוות. וזה עיקר מהות האדם שבא לתקן בעולם הזה שהמידות והטבעים שלו מעצמם ירצו את הטוב, שרגליו יריצוהו לבית המדרש ללמוד חוקי ה' כיצד להרבות שלום בעולם, ולהטיב לכל סביבתו וללמוד את התורה באופן שהתורה עם טעמיה ומידותיה הנעלות, והרגש הפנימי שבכל מצווה ישפיע על האדם ויחקק בדמו וכמו שכתוב באבות דרבי נתן 'כל הלומד תורה בשמחה התורה נחקקת בדמו', **וזו הסיבה שיעקב ישב אהלים ללמוד את חוקי התורה מאהבתו לאמת וליושר ולחוקי התורה הגה בחוקיה ונחקקה בדמו.**

מעשה ביהודי שהיה צריך קבלים להתניע את רכבו ועצר לו יהודי אחד לעזור לו אמר היהודי לבעל הקבלים אתה לא ממהר? ענה לו כל החיים ממהרים. אמר אחד מהצד אני שלושים שנה אוסף כסף עבור נצרכים אמיתיים, **ואלו שלא נותנים ממשיכים לא לתת שלושים שנה, לפי שכל יום יש להם תירוץ אחר או חתונה לבן או בר מצווה לילד וכו' וכו' אבל מי שנותן שלושים שנה הוא נותן.....**

וכן על דרך זה בגמילות חסדים, וידוע שהעולם אומרים שכשצריך לבקש עזרה מאנשים, דוקא האנשים העמוסים הם האכפתיים, והם יועילו ויוסיפו על עצמם עומס לטובת הזולת, משא"כ הפנויים שיש להם זמן, לפעמים לעולם אין להם זמן בשביל אחרים.

וכל החיים עלי אדמות הרי הם נסיון אחד שלם ועל האדם לבחור בטוב ולזכות את נפשו בכדי שתזכה לעתיד לבא לקרבת ה' לי טוב, וזה שנאמר בפסוק **'ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי'** והיינו בחינה זו של ההתרוצצות שיש לאדם כאשר נמצא במקום אחד שזה העולם הזה, ויש לו מלחמות ביחד עם היצר הרע ביחד עם עשיו הרשע, כפי שידוע שזה בחינת גלות אדום **והיינו שהאדם בתוך עצמו יש לו בתוך תוכו גם צדיק גדול וגם רשע גדול וברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים עימו שיגביר היצר הטוב על היצר הרע וישתמש בתכונות הרעות לדברים הטובים.** וידועה שאלת האדמור מקומרנא על הפסוק ויתרוצצו הבנים בקרבה וכו' ודרשו חז"ל שהיה עשיו מפרכס לעבוד עבודה זרה עוד מרחם אימו, ושאל א"כ מדוע יענש עשיו אחר שמתחילה לא היה לו אלא רצון לרע והתשובה לזה שעם כל הרצונות לרעה ניתנו לו גם היכולות לצאת מהם ולקבל שכר כפל כפליים, אלא שלא הבין את מהותו בעולם הזה והלך אחר יצרו ועל כן נקרא עשיו הרשע שעליו נאמר (עובדיה פרק א יח) שלעתיד לבא והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום ולא יהיה שריד לבית עשו כי ה' דבר.

לזכות עלך
לתמיכה בלימוד התורה
לפרטים נוספים: 03-552-0004
או 054-845-2010
(בשעות הערב)
עם שם לברכה והצלחה או ע"מ לזכות לע"נ יקיר
על כל ספר תורה מדבק המקבל שם מפואר
"לכל ישראל יש חלק לעולם הבא"
חז"ל: זה המניעה מספרם ומשאילין לאחרים!

מידי יום ראשון בשעה 11:00
בביהכ"נ מרן הבית יוסף
סיפורי צדיקים
לא"י מפי הרה"ג יוסף חיים זצוק"ל
מפי יקירי הגאונים הגה"צ ישראל זצוק"ל
ושמח לבבו
תמיד רצית ללמוד ולהבין